MEVROUWdeOMGEVINGSSPECIALIST

Zonneweide A28

nabij Balkendwarsweg Assen-West
gemeente Assen

Datum	Juli 2022
Opdrachtgever	Zon op Alle Zaken BV
Project	Assen, Zonneweide A28 nabij Balkendwarsweg Assen-West
Auteur	Danielle Reek
Email	danielle@mevrouwdeomgevingsspecialist.nl
Telefoonnummer	0651709587
Status	Ruimtelijke onderbouwing, herziene versie indiening, juli 2022

1. INLEIDING 4

1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING 4
1.2 LEESWIJZER 4

2. HET PLAN 5

2.1 LIGGING VAN HET PLANGEBIED 5
2.2 HUIDIGE SITUATIE 5
2.3 BESCHRIJVING PLAN 6
2.4 LANDSCHAPPELIJKE INPASSING EN ECOLOGIE 6
2.5 TECHNIEK 8
2.6 BOUW 9
2.7 LOOPTIJD 9

3. PLANOLOGISCHE SITUATIE 10

4. BELEIDSKADER 12

4.1 RIJKS- EN EUROPEES BELEID 12
4.2 PROVINCIAAL BELEID 14
4.3 REGIONAAL BELEID 17
4.4 GEMEENTELIJK BELEID 18
4.5 CONCLUSIES BELEIDSKADER 21

5 ONDERZOEK VAN DE LEEFOMGEVINGSASPECTEN 22

5.1 ARCHEOLOGIE 22
5.2 CULTUURHISTORIE 23
5.3 GELUIDHINDER 24
5.4 BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING 25
5.5 BODEMSITUATIE 25
5.6 LUCHTKWALITEIT 26
5.7 WATER 26
5.8 ECOLOGIE 30
5.9 EXTERNE VEILIGHEID 32
5.10 KABELS EN LEIDINGEN 33
5.11 VORMVRIJE M.E.R. 34
5.12 LICHTWEERKAATSING 35
5.13 ELEKTROMAGNETISCHE STRALING 35
5.14 RADIOASTRONOMIE 35
5.15 WERKEN LANGS DE SNELWEG 36
5.16 CONCLUSIE TOETS VAN DE OMGEVINGSASPECTEN 36

6 ECONOMISCHE EN MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID 37

6.1 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID 37
6.2 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID 37

1. Ontwerpvisie ‘Landschap en ecologie’ van mei 2022 van Zon op Alle Zaken
2. Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek van RAAP van 6 januari 2022
3. E-mail bevestiging aanvraag Watertoets
4. Participatieplan van 24 november 2021 van Zon op Alle Zaken
5. Ontwerp zonneweide ‘helioscope’
6. Doorsnede en maatvoering rand zonneweide t.b.v. beheer

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

Zon op alle Zaken (hierna: i**nitiatiefnemer**) wenst op een gedeelte van het perceel Balkendwarsweg 4 Assen West, kadastraal bekend als Assen, sectie A, nummer 7320 (hierna: **Plangebied**) een zonneweide te realiseren en coöperatief te laten exploiteren. Initiatiefnemer heeft samen met omwonenden en lokale partijen in de omgeving het ontwerp van de zonneweide uitgewerkt. Voorts geeft de coöperatieve opzet de omgeving 100% eigenaarschap en zeggenschap over de opbrengsten.

Het plangebied heeft conform de verbeelding van het bestemmingsplan “Bedrijventerrein West” de bestemming “Groen” met dubbelbestemming “Waarde-Archeologische Verwachting 1”. Het realiseren van een zonnepark in het plangebied is strijdig met de regels van voornoemde bestemming, omdat de opwekking van elektriciteit door zonnepanelen in bermen en groenvoorzieningen niet is toegestaan. De strijdigheid kan worden opgeheven door een uitgebreide voorbereidingsprocedure ten behoeve van een aanvraag omgevingsvergunning op grond van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo. Voor deze voorbereidingsprocedure is een ruimtelijke onderbouwing noodzakelijk. Ten behoeve van de te voeren procedure heeft initiatiefnemer *Mevrouw de Omgevingsspecialist* gevraagd deze ruimtelijke onderbouwing op te stellen.

Deze ruimtelijke onderbouwing is opgesteld voor de inhoudelijke motivatie van de realisatie van “Zonneweide A28” in de gemeente Assen. Zowel de gemeente als de provincie vinden de landschappelijke inpassing van zonneparken en de maatschappelijke meerwaarde c.q. participatie erg belangrijk. Extra aandacht in deze ruimtelijke onderbouwing wordt dan ook besteed aan de inpasbaarheid van het plan in zijn omgeving en de participatiemogelijkheden.

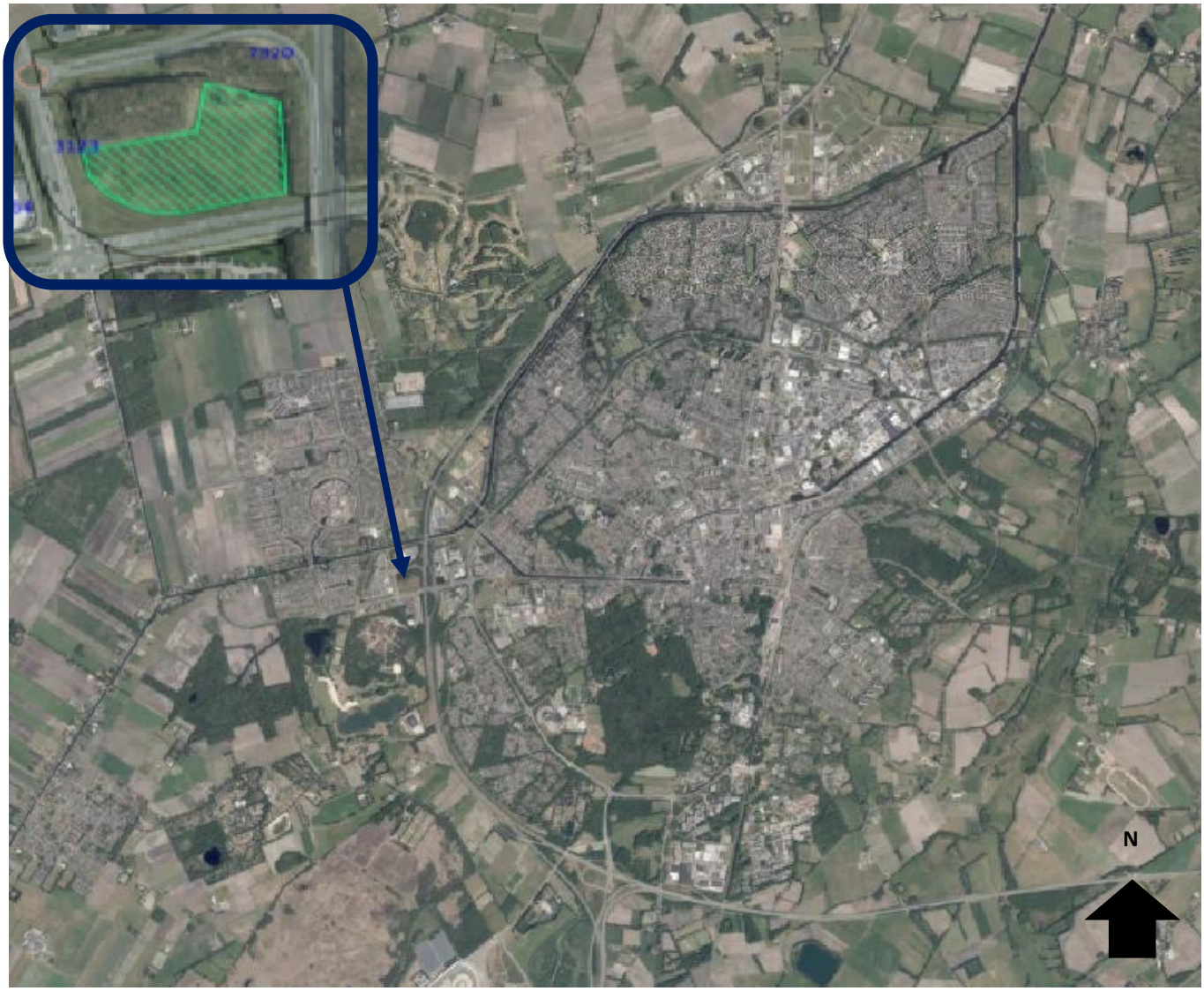
1.2 Leeswijzer

Onderhavige toelichting van de ruimtelijke onderbouwing bestaat naast deze inleiding uit een beschrijving van het beoogde plan en inpassing in het landschap in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt het planologisch kader neergelegd. In hoofdstuk 4 wordt verantwoord waarom het plan past binnen het beleid van de gemeente, de provincie en het rijk. In hoofdstuk 5 wordt de milieutechnische uitvoerbaarheid en uitvoerbaarheid van het plan in kader van de leefomgeving toegelicht. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid toegelicht.

2. HET PLAN

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt op het bedrijventerrein Kloosterveen Tussengebied I. Het perceel waar het plangebied in is gelegen wordt begrensd door de oprit naar de snelweg A28, de Balkenweg en de Balkendwarsweg. De zuid- en westkant van het plangebied grenzen aan een ondiepe sloot c.q. greppel en de berm van genoemde wegen. De noordzijde van het plangebied grenst aan bomen en grasland. De oostzijde wordt begrensd door een met bomen begroeide wal door de verhoogde ligging van de snelweg A28.

Figuur 1. Uitsnede PDOK luchtfoto Assen met blauw omrand het plangebied

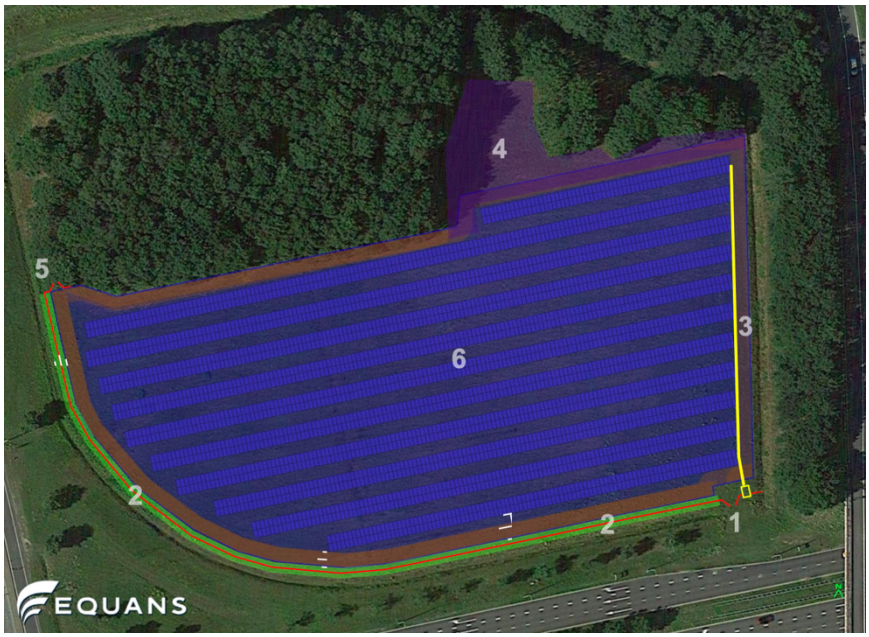
2.2 Huidige situatie

Het plangebied heeft een oppervlakte van 1,9ha. Het betreft een groenvoorzieningen tussen wegen dat nu dient als berm. Het perceel bestaat uit bomen en grasland. Aan de noordzijde van het perceel loopt een primaire watergang deels door de beboste zone. Aan de west-, zuid- en oostkant van het perceel is een greppel aanwezig. Het gebied kent een relatieve openheid, die op zijn beurt ook wel weer deels begrensd is door bosschages.

2.3 Beschrijving Plan

De totale oppervlakte van het plangebied is 1,9ha. Op 1,6ha van het plangebied worden circa 3000 zonnepanelen aangebracht. Het exacte aantal is afhankelijk van de stand van techniek en verkrijgbaarheid in de markt. De detail-engineering zal plaatsvinden binnen de marges die hier geschetst worden. De zonnepanelen worden ongeveer in een zuidopstelling opgesteld (uitgelijnd met de richting van het terrein) met een tussenruimte van minimaal 3 meter en indien mogelijk 3.40m. De boomrand ten noorden van het perceel wordt versterkt door planten en struiken die de hardheid van de bosrand verzachten. Aan de zuidoostzijde, bij de bestaande toegang tot het terrein, wordt de hoofdtoegang van de zonneweide met twee onverharde parkeerplaatsen en het gecombineerde trafo- en inkoop-station. Op het terrein zelf worden geen transformators geplaatst. Aan de noordwestzijde komt een tweede toe-gangshek. Aan de binnenzijde van de greppels wordt ruimte gereserveerd voor een onderhoudspad van ca. 4m. Ten aanzien van de oostzijde (bij de greppel langs het snelwegtalud) geldt dat dit onderhoudspad minimaal 5 meter is, zoals afgesproken met Rijkswaterstaat.

1. Toegang met afsluitbaar hek en locatie inkoopstation (netaansluiting)
2. Groene afrastering met struweelhaag (3m)
3. Kabelgoot ingraven t.b.v. AC-bekabeling
4. Bosrand met startpunt ex-cursies
5. Tweede toegang met af-sluitbaar hek
6. Zonnepanelen

Figuur 2 Schematische weergave uitgangspunten ontwerp zonneweide

2.4 Landschappelijke inpassing en ecologie

In bijlage 1 is de ontwerpvisie ‘Landschap en ecologie’ opgenomen, waarin alle aspecten met betrekking tot het ontwerp en inrichting zijn beschreven. Hierover is overlegd met de Rijkswaterstaat, provincie, gemeente, Enexis en het waterschap. De Handreikingen van de provincie zijn hierbij als uitgangspunt gehanteerd, evenals het Beleidska-der Zonneparken Assen. De suggesties uit de bijeenkomsten met omwonenden en belangstellenden en de Omge-vingsraad zijn eveneens verwerkt.

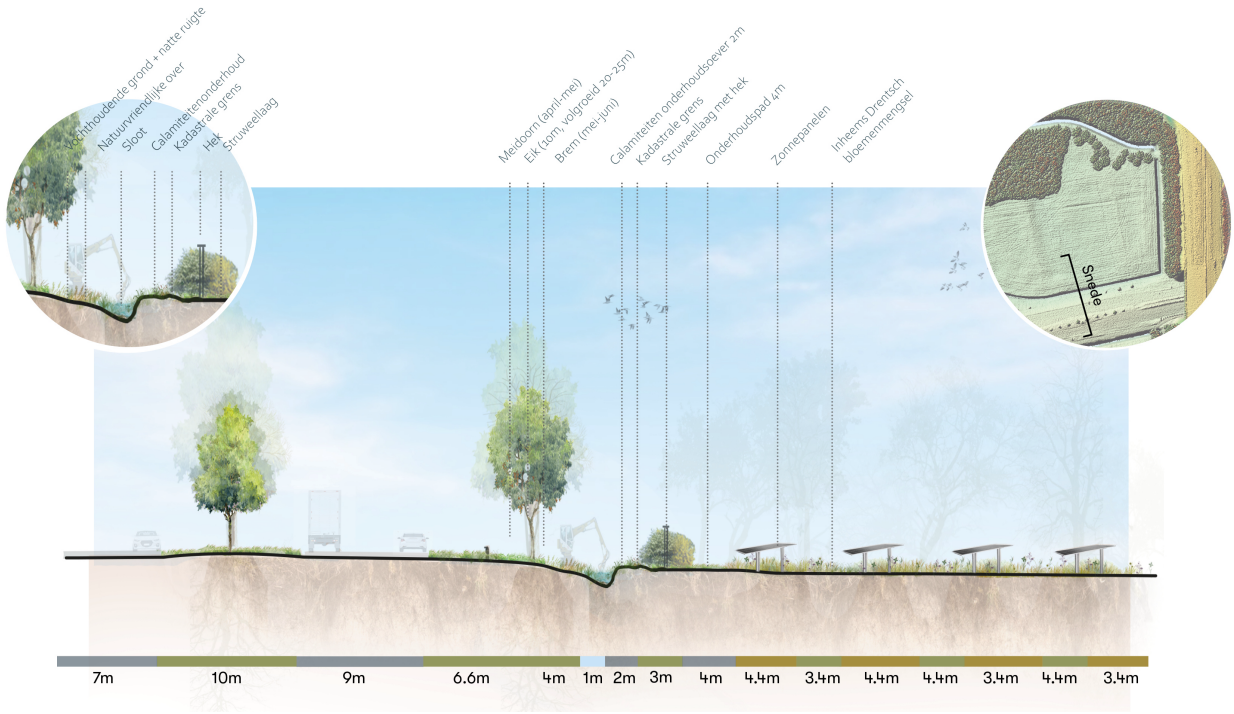
Globale kenmerken plangebied

Het plangebied ligt ingeklemd tussen wegen in het stedelijk gebied. Het gebied kan gekenschetst worden als een in oorsprong Drents essenlandschap, dat gedurende de afgelopen twee eeuwen, na de aanleg van de Drentse Hoofd-vaart, stap voor step is verkaveld en in cultuur gebracht. Het plangebied zelf is nooit bebouwd geweest. Ondanks de stedelijke ligging, kent het plangebied een relatief groene uitstraling door de aanwezigheid van veel bomen en het begroeide talud van de snelweg. In de bijlage ‘Landschap en ecologie’ is een historische analyse gemaakt, waarin dit verder wordt uitgewerkt.

Uitgangspunten landschappelijk ontwerp

De ligging, de omvang en de huidige uitstraling van het terrein geven een duidelijke richting voor uitwerking in het ontwerp en de inrichting van het zonnepark. De opzet van het terrein blijft ongewijzigd. De zonnepanelen worden geplaatst op een onderconstructie in twaalf rijen van twee zonnepanelen boven elkaar, uitgelijnd op de huidige oriëntatie van de kavel. Dat levert een kleine afwijking op ten opzichte van een zuidgerichte oriëntatie, maar dit heeft vrijwel geen effect op de verwachte opbrengst.

Het is de bedoeling om met beplanting de groene uitstraling te versterken, passend bij de huidige loop van de sloten en de bestaande bosrand. Door de hoogte van de zonnepanelen te beperken tot maximaal 2.20m en de lagere ligging van het terrein, kan vanaf de weg over de zonnepanelen heen gekeken worden. De rand van het perceel krijgt speciale aandacht, vanwege de uitstraling en eisen aan beheer. De maatvoering is afgestemd met de medewerkers beheer van de gemeente, en wordt nader toegelicht in het plan 'Landschap en ecologie', in de bijlage.

Figuur 2: Impressie zuid- en westrand zonneweide met maatvoering.

Ecologie

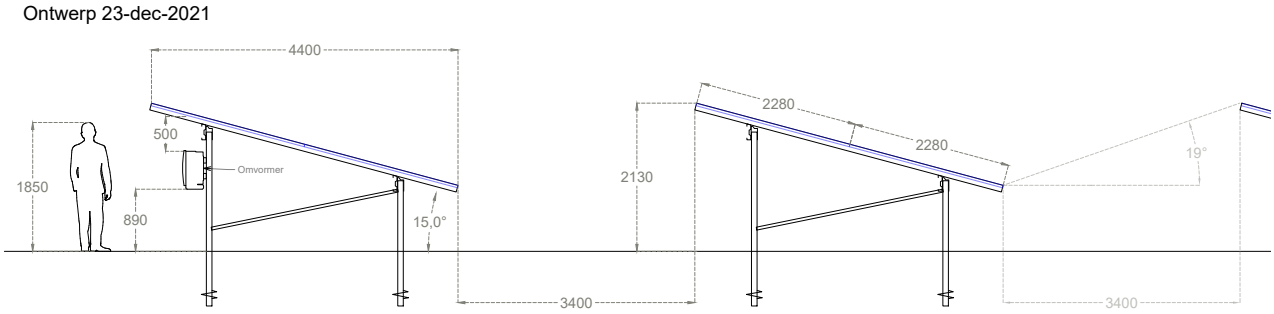
In het ontwerp wordt ruimschoots aandacht besteed aan ecologie en biodiversiteit. Daarmee gaat het ontwerp verder dan de eisen die de gemeente hier aan stelt. Het terrein kent nu beperkte natuurwaarden en ecologische kwaliteit. In het ontwerp worden deze kwaliteiten versterkt door het inzaaien van struiken, heesters en verschillende planten en bloemen; allemaal lokale en inheemse soorten. De aanleg van de zonnestroominstallatie heeft zeer beperkte invloed op bezonning en beregening van de bodem doordat ruimte tussen de panelenrijen en zonnepanelen zelf wordt aangehouden.

De beplanting groeit door onder de zonnepanelen. De panelenrijen worden voldoende hoog gemonteerd, zodat de begroeiing niet snel de zonnepanelen belemmert. Daarnaast worden kleine voorzieningen aangebracht voor insecten, reptielen en kleine zoogdieren, zoals kleine aarden wallen en takkenbossen. Er wordt voorafgaand aan de werkzaamheden nog een ecologische quickscan uitgevoerd om de eventuele aanwezigheid van kleine dieren, zoals bosmuizen, in beeld te brengen.

2.5 Techniek

2.5.1 Ontwerp panelenrijen

De zonnepanelen worden onder een hoek van 15 graden gemonteerd op een onderconstructie van staal. Hiermee

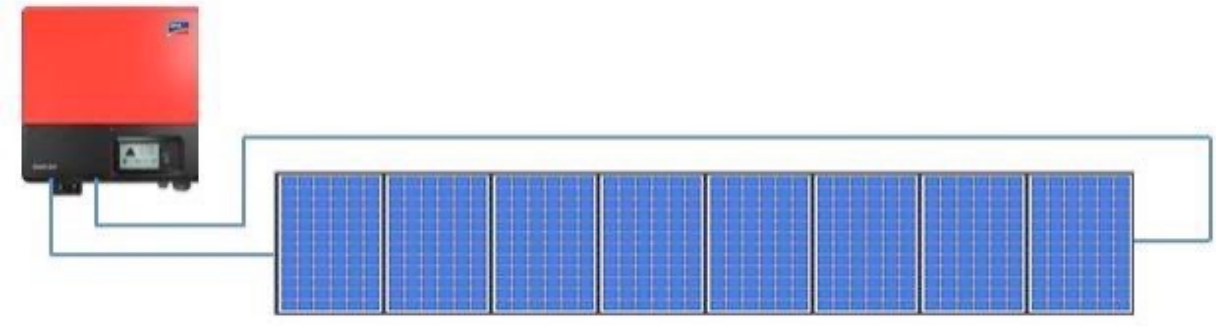
kunnen rijen van meerdere panelen boven elkaar worden geïnstalleerd. In het zonnepark wordt met rijen van twee panelen (portrait) gewerkt.

Figuur 3 Ontwerp zonnepanelen

De constructie wordt met schroefpalen in de grond gezet met een maximale diepte van 0,8 meter. De maximale hoogte van de panelenrijen bedraagt op het hoogste punt 2,20m en laagste punt 0,85m boven maaiveld. Voorts wordt er meerdere omvormers aan de constructie bevestigd.

2.5.2 Elektrische infrastructuur

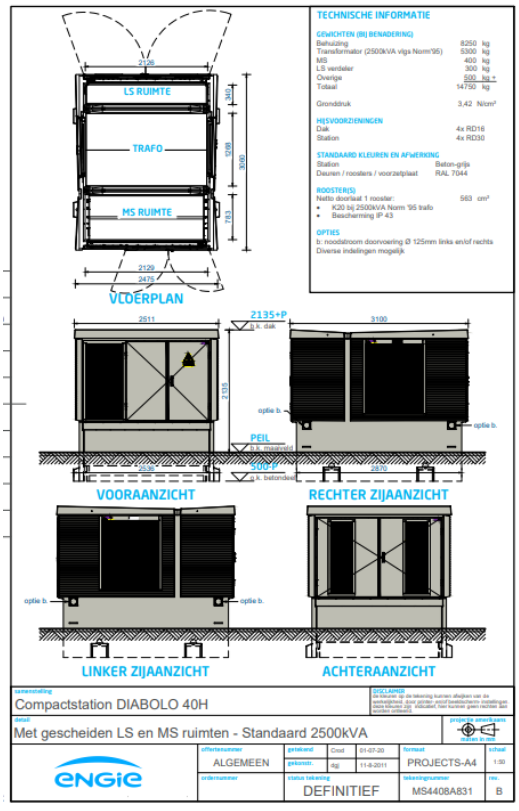
Zonnepanelen produceren gelijkstroom, met een plus- en een min-zijde. De zonnepanelen worden in een serie of ‘string’ van 12-22 modules aan elkaar gekoppeld. De lengte van de string komt overeen met de lengte van één tafel of panelenrij. Verschillende strings worden gebundeld in een omvormer. Deze omvormer zorgt voor omzetting van de gelijkspanning (DC) naar wisselspanning (AC). Voor de uitvoering voorzien we het gebruik van meerdere omvormers met een vermogen. De omvormers kunnen eenvoudig onder de panelen - en daarmee uit het zicht - worden geplaatst. Er worden voorzieningen getroffen om de stralingshinder voor Astron tegen te gaan.

Een deel van de bekabeling zal worden ingegraven; dit betreft de AC-bekabeling tussen omvormers en het inkoopstation, op een diepte van minimaal 0.8m en maximaal 1,2m. De insteek van de sleuf (voor de kabelgoot) moet minimaal 1,5m uit de insteek van de sloot van Rijkswaterstaat liggen. De DC-bekabeling tussen zonnepanelen en omvormers wordt onder zonnepanelen in kabelgoten aangelegd, en wordt dus niet ingegraven. Ten tijde van de eind-engineering worden de precieze kabeltracés bekend en kan overlegd worden over eventueel aanvullend archeologisch onderzoek.

2.5.3 Inkoop- en transformatorstation

Ten behoeve van efficiënt transport van de geproduceerde stroom wordt één (compacte) transformator op het perceel geplaatst. Dit is tegelijk ook het inkoopstation, waarvandaan de stroom wordt getransporteerd naar het openbare elektriciteitsnetwerk. Voor nu is gekozen voor de transformator type Compactstation DIABOLO 40H (zie afbeelding).

Bij de aanleg van het zonnepark worden in overleg met de aannemer en netwerkbeheerder Enexis de transformator en het inkoopstation gerealiseerd, bij de toegang van het terrein, aan de Balkenweg. Het compactstation is onderdeel van de vergunningaanvraag.

2.6 Bouw

De start van de bouw is ten eerste afhankelijk van het moment dat de benodigde vergunningen worden verleend en de benodigde rijkssubsidie worden toegewezen. Daarnaast moet worden gewacht totdat Enexis de aansluiting op het net kan realiseren. De installatie van de zonneweide neemt minder dan één jaar in beslag.

2.7 Looptijd

De zonneweide zal maximaal 25 jaar in bedrijf zijn. Het zonneveld wordt na afloop van deze termijn ontmanteld. De restmaterialen (staal, kabels, technische installaties en panelen) worden volgens de dan geldende technieken hergebruikt en gerecycled. Het plangebied wordt in de huidige staat teruggebracht na de exploitatieperiode. Voor de behuizing van de transformatoren en de hoofdaansluiting wordt een lichte fundering toegepast. Deze wordt in zijn geheel verwijderd bij ontmanteling.

3. PLANOLOGISCHE SITUATIE

Volgens het bestemmingsplan “Bedrijventerrein West” heeft het gehele plangebied de bestemming “Groen” en de dubbelbestemming “Waarde-Archeologie Verwachtingswaarde 1”.

Figuur 4 Uitsnede verbeelding bestemmingsplan "bedrijventerrein West" van ruimtelijkeplannen.nl met in blauwe figuur en rode pijl plangebied

Volgens de regels van de bestemming “Groen” is het plangebied bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. park;
c. bermen en beplanting;
d. speel- en trimvoorzieningen;
e. waterlopen en waterpartijen;
f. waterkeringen;

met daarbij behorende:

g. (woon)straten en pleinen;
h. voet- en rijwielpaden;
i. verhardingen;
j. geluidwerende voorzieningen;
k. andere bouwwerken.

Volgens de regels van de bestemming mogen de gronden met de bestemming “Groen” bebouwd worden met bouwwerken en bouwwerken geen gebouwen zijnde ten dienste van de bestemming. Onder bouwwerken geen gebouwen zijnde wordt verstaan een geluidsscherm of daarmee vergelijkbare geluidwerende voorzieningen en kunstwerken, licht- en vlaggenmasten.

Tot slot moet volgens de regels van de dubbelbestemming Waarde-Archeologische verwachting bij een aanvraag omgevingsvergunning voor het oprichten van een bouwwerk groter dan 1.000m2 en de bodemingrepen dieper

dan 0,3m onder het maaiveld een archeologisch onderzoek worden overlegd. In dit onderzoek worden de archeologische waarden van het plangebied vastgesteld.

Planspecifiek
Het realiseren van zonnepanelen met bijbehorende kabels, leidingen, transformatiestation en parkeerplaatsen is strijdig met de regels van de bestemming “Groen” en “Waarde-Archeologie Verwachtingswaarde 1”. Om de ontwikkeling te realiseren is een afwijking van het huidig planologisch kader nodig. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing voorziet in de motivatie om af te wijken van het huidig planologisch regime op grond van artikel 2.12 lid 3 WABO.

4. BELEIDSKADER

Door Europa, het rijk, de provincie, de regio en de gemeente zijn de afgelopen jaren diverse beleidsnota's vastgesteld relevant voor het realiseren van hernieuwbare energie in de van zonneparken. In het navolgend hoofdstuk wordt het beleid beschreven dat van toepassing is op het plangebied.

4.1 Rijks- en Europees beleid

4.1.1. EU-richtlijn Hernieuwbare energie ((revised) Renewable Energy Directive (RES-directive II))

Op 11 december 2018 heeft het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie de richtlijn Hernieuwbare energie vastgesteld. Vanuit Europa (EU) verplicht de EU-richtlijn Hernieuwbare energie lidstaten om meer duurzame energie op te wekken. De EU heeft als doelstelling om de uitstoot van broeikasgassen in de EU-landen te verminderen en om andere landen te bewegen om hetzelfde te doen. In de herziene richtlijn is een van de doelstellingen van de EU om het aandeel van duurzame energie, waaronder zonne-energie, te verhogen tot 32 % van het totale energiegebruik.

Nederland heeft het doel om het aandeel hernieuwbare energieopwekking te brengen naar 14 % in 2020 en 27 % in 2030. De voorgenomen ontwikkeling sluit aan bij het Europees beleid, omdat het bijdraagt aan de doelstelling om het aandeel van duurzame energie te verhogen.

Planspecifiek

De EU-richtlijn vormt hiermee geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark nabij Balkendwarsweg A28 Assen West. Het project draagt bij aan de doelstelling van de EU-richtlijn Hernieuwbare energie.

4.1.2. Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het Klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, raakt aan het leven van alledag.

Planspecifiek

Het te realiseren zonnepark draagt bij aan de doelstellingen van het recentelijk vastgesteld Klimaatakkoord.

4.1.3 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. De NOVI biedt een duurzaam perspectief voor de Nederlandse leefomgeving. Hiermee kunnen we inspelen op de grote uitdagingen die voor ons liggen. De NOVI biedt een kader, geeft richting en maakt keuzes waar dat kan. Tegelijkertijd is er ruimte voor regionaal maatwerk en gebiedsgerichte uitwerking. Omdat de verantwoordelijkheid voor het omgevingsbeleid voor een groot deel bij provincies, gemeenten en waterschappen ligt, kunnen inhoudelijke keuzes in veel gevallen het beste regionaal worden gemaakt. Met de NOVI zet de Rijksoverheid een proces in gang waarmee keuzes voor onze leefomgeving sneller en beter gemaakt kunnen worden. Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten:

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
2. Duurzaam economisch groeipotentieel;
3. Sterke en gezonde steden en regio's;
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

De druk op de fysieke leefomgeving in Nederland is zo groot dat belangen soms botsen. Het streven vanuit de NOVI is combinaties te maken en win-win situaties te creëren. Soms zijn er scherpe keuzes nodig en moeten belangen worden afgewogen. Hiertoe gebruikt de NOVI drie afwegingsprincipes:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: In het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Met de NOVI wordt gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van de ruimte;
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: wat de optimale balans is tussen bescherming en ontwikkeling, tussen concurrentiekracht en leefbaarheid, verschilt van gebied tot gebied. Sommige opgaven en belangen wegen in het ene gebied zwaarder dan in het andere;
3. Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat de leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van die van toekomstige generaties.

Planspecifiek
Het voornemen past binnen de nationale ambities om te komen tot een meer duurzame vorm van energievoorziening.

4.1.4 Barro en Bro

Voor het juridisch borgen van de nationale belangen uit de SVIR heeft het Rijk, op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), twee besluiten waarmee dat mogelijk is. Deze twee besluiten zijn verschillend van aard (beleidsmatig versus procesmatig):

- het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Dit besluit geeft de juridische kaders die nodig zijn om het vigerend ruimtelijk rijksbeleid te borgen;
- het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het Bro staat vanuit de rijksverantwoordelijkheid voor een goed systeem van ruimtelijke ordening, juridische kaders aan de processen van ruimtelijke belangenafweging en besluitvorming bij de verschillende overheden.

Het ruimtelijke beleid is hiermee in vergaande mate gedecentraliseerd.

Ladder Duurzame verstedelijking
Een van de belangen is dat er bij ruimtelijke besluiten een zorgvuldige afweging moet plaatsvinden. Dit is verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6). Volgens dit artikel bevat een ruimtelijke onderbouwing, die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en als deze ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied valt, dient gemotiveerd te worden waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Een stedelijke ontwikkeling is volgens artikel 1.1.1. Bro is een stedelijke ontwikkeling gedefinieerd als: ‘Ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocatie of andere stedelijke voorzieningen’. Een andere stedelijke ontwikkeling is volgens de toelichting van het artikel 3.1.6 gedefinieerd als accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoorsport en leisure.

Het is afhankelijk van de aard en omvang van de voorgenomen stedelijke ontwikkeling in relatie tot de omgeving, of een ontwikkeling gezien moet worden als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. In principe is het aan de desbetreffende overheid zelf, eventueel in regionaal verband, om te beoordelen en motiveren of een ontwikkeling al dan niet binnen de reikwijdte van de Ladder valt. Ontwikkelingen en regelingen die geen extra verstedelijking mogelijk maken, maar bebouwing reduceren of verplaatsen, zoals de Ruimte voor ruimteregelingen, worden niet gezien als stedelijke ontwikkeling in de zin van de Ladder.

Planspecifiek
De locatie voor het zonnepark bevindt zich binnen het bestaande stedelijk gebied. Volgend uit jurisprudentie wordt een zonnepark niet als een stedelijke ontwikkeling beschouwd. De ontwikkeling valt niet binnen de reikwijdte van de Ladder.

4.1.5 Energieakkoord voor duurzame groei 2013 en 2016

In het energieakkoord is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het energieakkoord biedt een perspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Hiervoor zijn de volgende hoofddoelen geformuleerd:

- een besparing van energieverbruik met gemiddeld 1,5%;
- 100 PJ energiebesparing in 2020;
- een toename van het aandeel duurzame energie naar 14% van het totale jaarverbruik in Nederland in 2020 met een doorgroei naar 16% in 2023;
- het creëren van ten minste 15.000 voltijdsbanen binnen de duurzame energiesector.

Deze doelen zijn uitgewerkt in verschillende pijlers. Voor de ontwikkeling van het zonnepark zijn vooral pijler 2 'Opschalen hernieuwbare energieopwekking' en pijler 3 'Stimuleren van decentrale duurzame energie (DDE)' van belang. In het energieakkoord wordt uitgegaan van een opwekking van 186 PJ energie uit hernieuwbare energiebronnen. Om te komen tot deze energieopwekking zijn verschillende vormen van energieopwekking nodig: wind, biomassa en zon. Momenteel bedraagt het aandeel zonne-energie minder dan 1% van de totale energievraag.

In het Energierapport 2016 zijn de energiedoelen na 2020 vastgelegd. In 2023 moet 16% duurzame energie worden opgewekt. De CO2-uitstoot moet in 2030 met 40% en in 2015 met 80-95% zijn gedaald op Europees niveau. Het kabinet wil een volledig duurzame energievoorziening in 2050.

Planspecifiek
Het onderhavige project levert een bijdrage aan de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% van duurzaam opgewekte energie in het totale Nederlandse energieverbruik in 2023.

4.1.6 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd over het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnevelden kan gebruik worden gemaakt van meerdere-subsidieregelingen, zoals de SDE++ en de SCE.

Planspecifiek
De subsidieregelingen vanuit het Rijk laten zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert. De initiatiefnemer wil gebruik maken van de SCE-subsidie voor energiecoöperaties.

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1. Omgevingsvisie Drenthe en provinciale omgevingsverordening

De Omgevingsvisie Drenthe is een centraal visiedocument, waarin belangen, ambities, rollen en verantwoordelijkheden zijn geformuleerd. De visie beschrijft de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de provincie Drenthe tot 2030. De algemene missie van de provincie luidt: 'het waarderen van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe, passend bij deze kernkwaliteiten'. De relevante kernkwaliteiten zijn landschap, cultuurhistorie, aardkundige waarden archeologie, rust en natuur. Er wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit, door nieuwe ontwikkelingen en bestaande kwaliteiten in samenhang te bezien.

Energietransitie
Eén van de vijf belangrijke ontwikkelingen die de provincie ziet, is de transitie naar een duurzame energievoorziening. Het streven is een duurzame energiehuishouding in 2050, wat een overgang van het gebruik van fossiele energie naar hernieuwbare energie vraagt. De provincie ziet het benutten van de mogelijkheden voor duurzame energieopwekking en -distributie als provinciaal belang. Hier kan aan worden bijgedragen door voldoende mogelijkheden voor initiatieven voor energieopwekking te bieden. Het besparen van energie, het zorgvuldige gebruik van de ondergrond voor de energiewinning, de opslag van CO2, groen gas of aardgas en de energie-infrastructuur zijn eveneens van provinciaal belang.

Zonne-energie
Voor zonne-energie streeft de provincie ernaar dat al het in Drenthe beschikbare en geschikte dakoppervlak zo veel mogelijk wordt benut voor de productie van zonne-energie. Voor opstellingen van zonnepanelen op de grond hanteert de provincie in het buitengebied een 'Ja, mits'- benadering.

Voor grondgebonden opstellingen worden de voorwaarden gehanteerd dat er sprake moet zijn van een combinatie met andere functies en/of dat het op gebiedsniveau tot integrale meerwaarde leidt. Het behoud van biodiversiteit en bodemkwaliteit zijn aspecten die ook meewegen. De provincie is ervan overtuigd dat er met deze voorwaarden voldoende ruimte in Drenthe gevonden kan worden om met zonne-energie wezenlijk bij te dragen aan onze energiedoelstelling.

Bij de realisatie van zonneakkers wil de provincie een balans tussen zonneakkers en landschap, omdat de afwisseling van het landschap en de herkenbaarheid van de landschapstypen behouden dient te blijven, inclusief de natuurlijke en cultuurhistorische aspecten. Daarom moet er voldoende afstand tussen de individuele zonneakkers (of clusters van zonneakkers) liggen. De benodigde afstand is afhankelijk van schaal van het landschap. Daarnaast moet de maat van het individuele zonneveld passen bij het landschap.

Aan initiatiefnemers wordt gevraagd een plan op te stellen waarin aandacht is voor de ruimtelijke, fysieke context. Aandacht voor een samenhangend ontwerp, meerwaarde voor het gebied en inrichting van de randen zijn hierbij belangrijke aspecten. Juist aan de randen is het van belang dat wordt ingespeeld op de omgeving en de kernkwaliteiten in het gebied.

Bij het ontwikkelen van een project hernieuwbare energie is een voorwaarde dat de initiatiefnemende partij in overleg én in samenwerking met om- en aanwonenden (niet zijnde grondeigenaren alleen) een participatieplan opstelt waarin de verschillende maatregelen die bijdragen aan participatie worden opgenomen. Om- en aanwonenden worden daadwerkelijk uitgenodigd en mogelijkheden geboden om deel te nemen aan het project, te denken valt aan financiële participatie. Om- en aanwonenden hebben daarbij ook zelf de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het uiteindelijke participatieplan.

Planspecifiek
Landschap
Het plangebied ligt op grond van de kernkwaliteit 'Landschap' in het landschapstype 'Esdorpenlandschap'. Van provinciaal belang zijn:

- de essen: deze voor het esdorpenlandschap kenmerkende open ruimtes zijn veelal omgeven met esrandbeplanting; de beekdalen:
- onbebouwd gebied met kleinschalige beplantingstructuren en beekdal(rand)beplanting.

Het provinciaal beleid is gericht op het behoud van de open ruimte en het versterken van esrandbeplanting en op het behoud van het onbebouwde karakter en het versterken van karakteristieke beekdal(rand)beplanting.

Het plangebied ligt in het bestaand stedelijk gebied. In dit gebied is de gemeente verantwoordelijk om de landschappelijke waarden van die de provincie belangrijk vinden te borgen. Voor het realiseren van zonneparken is door de gemeente het beleidskader “Zonneparken in Assen ” opgesteld. In dit beleidskader zijn kaders opgesteld voor een goede landschappelijke inpassing. Bij het ontwerp is rekening gehouden met de kenmerken van het landschap. In paragraaf 2.4 wordt hier nader op ingegaan.

Natuur
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vormt de ruggengraat van het Drentse natuurnetwerk en waarborgt biodiversiteit en duurzame natuur. De provincie is verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit binnen het NNN in de provincie Drenthe. Het plangebied wordt niet binnen de NNN gerealiseerd. Er is dus geen ruimtebeslag op de NNN.

Aardkundige waarde
Ter plaatse van het plangebied is ten aanzien van de kernkwaliteit ‘Aardkundige waarden’ sprake van een generiek beschermingsniveau. In deze gebieden wil de provincie de lokale aardkundige kenmerken voor de toekomst bewaren. Van gemeenten wordt verwacht dat zij in deze gebieden nagaan welke kenmerkende aardkundige waarden aanwezig zijn en dat zij hieraan bescherming geven via het gemeentelijk bestemmingsplannen plannen en initiatieven daarop beoordelen. Uit raadpleging van de Bodematlas Drenthe en het bestemmingsplan komt naar voren dat ter plaatse van het plangebied geen kenmerkende aardkundige waarden aanwezig zijn.

Cultuurhistorie
Het provinciaal belang Cultuurhistorie is vastgelegd in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur. Het veiligstellen van cultuurhistorische waarden en tegelijkertijd het bieden van ruimte voor ontwikkelingen, vraagt om een heldere wijze van sturing. Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie sturingsniveaus: respecteren, voorwaarden stellen en eisen stellen. Voor het projectgebied geldt ‘respecteren’ als sturingsniveau. Bij ontwikkelingen ligt de provinciale inzet bij het waarborgen van de cultuurhistorische samenhang voor de toekomst. Initiatiefnemers hebben de verantwoordelijkheid om de cultuurhistorische hoofdstructuur als inspiratiebron te benutten voor ontwikkelingen. Volgens het cultuurhistorisch kompas Drenthe ligt het plangebied in het deelgebied Drentsche AA-bakens in het Beekdal. Het plangebied ligt in het westelijk deel van Assen. Assen heeft zich ontwikkeld van esgehucht met een klooster tot bestuursstad. De Vaart, de Hoofdlaan (en het Asserbos) vormen daarbij structurerende assen, gericht op het historische centrum, dat met zijn bebouwing de ontwikkeling van geestelijk centrum naar bestuurscentrum weerspiegelt. De Vaart en de Hoofdlaan zijn georiënteerd op het oude bestuurscomplex aan De Brink. Voorts zijn de historische bebouwingstructuren langs de hoofdassen en het Asserbos met zijn stervormige padenstructuur kenmerkend. Tot slot geeft de villabebouwing (Hertenkamp, Oud Zuid) uiting aan het bestuurs- en voorzieningencentrum. De provincie streeft ernaar om vorenstaande kenmerken herkenbaar te houden. Het plangebied ligt hemelsbreed op circa 290m van de Drentse Hoofdvaart. De ontwikkeling tast de structurerende as niet aan.

Archeologie
Ter plaatse van het plangebied is ten aanzien van de kernkwaliteit ‘Archeologie” sprake van een generiek beschermingsniveau. In deze gebieden wil de provincie de lokale archeologische waarden voor de toekomst bewaren. Van gemeenten wordt verwacht dat zij in deze gebieden nagaan welke kenmerkende archeologische waarden aanwezig zijn en dat zij hieraan bescherming geven via het gemeentelijk bestemmingsplannen en initiatieven daarop beoordelen. Uit raadpleging van het bestemmingsplan komt naar voren dat ter plaatse van het plangebied de dubbelbestemming “Archeologische Verwachtingswaarde 1”geldt. Op grond van de regels van deze bestemming is een archeologisch bureau onderzoek uitgevoerd. In paragraaf 5.1 wordt ingegaan op de consequenties van de aanleg van de zonneweide op de kernwaarde Archeologie.

Zonne-energie
Het plangebied ligt binnen stedelijk gebied. De gemeente is binnen het stedelijk gebied verantwoordelijk voor het opstellen van beleid voor zonneparken. Het gemeentelijke beleidskader “Zonneparken in Assen” voldoet aan het provinciale beleid. De ontwikkeling is een van de 11 pilotlocaties die in voornoemd beleidskader aangewezen zijn voor zonneweides. De ontwikkeling voldoet aan de kaders die zijn gesteld in het beleidskader.

Op grond van bovenstaande is de conclusie dat de ontwikkeling aansluit op de provinciale omgevingsvisie.

4.2.2 Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018

De Provinciale omgevingsverordening Drenthe (in 2018 samen met de Omgevingsvisie vastgesteld) geeft de randvoorwaarden voor het opstellen van ruimtelijke plannen. De verordening heeft onder meer als doel om de kernkwaliteiten van Drenthe te behouden en te versterken. Als bij een ruimtelijk project kernkwaliteiten betrokken zijn, moet in het ruimtelijk project uiteengezet worden dat met het desbetreffende project wordt bijgedragen aan behoud en ontwikkeling van de bij het project betrokken kernkwaliteiten conform de provinciale ontwikkelingsvisie. Een ruimtelijk project mag geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maken die de kernkwaliteiten significant aantasten.

Artikel 2.24 van de verordening gaat specifiek in op zonne-energie:
Een ruimtelijk plan kan voorzien in de realisatie van zonne-akkers indien uit het desbetreffende ruimtelijk plan blijkt dat:

- *dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap, en;*
- *er sprake is van een combinatie met andere functies, en/of er sprake is van een meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen.*
- *geborgd is dat op de gebruikte locatie de installatie(s) na uit gebruik name worden verwijderd.*

Ten behoeve van de inpassing in het landschap heeft de provincie de beleidsregels “Zon”, “Zonneakkers in Drenthe - handreiking landschappelijke inpassing”, “Handreiking “Zonnewijzer biodiversiteit” en “Handreiking participatie bij zon- en windparken Drenthe” in 2020 vastgesteld. De beleidsregel Zon met bijbehorende handreikingen zijn van toepassing op zonneparken als bedoeld in artikel 2.24 van de omgevingsverordening. Ze zijn een verfijning van het beleid Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018 en geven concrete handvaten met betrekking tot het ontwerpen en inpassen van zonneakkers binnen de Provincie Drenthe.

Planspecifiek
Het plangebied ligt in bestaand stedelijk gebied. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor de inpassing van dit zonnepark. In het beleidskader Ambitie 2020 “Zonneparken in Assen” zijn de kaders van de gemeente voor het ontwikkelen van zonneparken neergelegd. De kaders voor participatie en landschappelijke inpassing voldoen aan provinciaal beleid. In paragraaf 2.2.4 wordt ingegaan op de landschappelijke inpassing. In paragraaf 6.2.2 wordt ingegaan op de planparticipatie.

4.3 Regionaal beleid

4.3.1 Regionale Energie Strategie (RES) 1.0

Op 17 juni 2021 heeft de gemeente Assen de RES 1.0 vastgesteld. De RES biedt duidelijkheid over de hoeveelheid grootschalig op te wekken hernieuwbare elektriciteit, de aanwezigheid van warmtebronnen en de hiervoor benodigde infrastructuur voor elektriciteit.

De landelijke doelstelling is een gezamenlijke opgave van 35TWh aan hernieuwbare elektriciteit (windenergie en grootschalige zonne-energie) op land in 2030 met een zorgvuldige afweging tussen ruimtelijke inpassing,

draagvlak en systeemefficiëntie. De 30 RES-regio's hebben de nationale opgave vanuit het Klimaatakkoord vertaald naar hun regionale ambitie met een eigen context en karakter. In Drenthe staat de eigen regie op de energietransitie centraal. Hierdoor is de regio in staat de balans te vinden tussen de kwaliteit van het landschap en de ambities met betrekking tot de energietransitie.

In Drenthe hebben overheden en maatschappelijke organisaties afgesproken om in 2030 in totaal 3,45TWh aan elektriciteit op te wekken. De bijdrage wordt gerealiseerd door het combineren van bestaande en geplande initiatieven en ambities voor de opwek van grootschalige energie van alle Drentse gemeenten.

De gemeente Assen heeft een relatief klein grondoppervlak en zal 0,2TWh bijdragen aan de Drentse plannen. De bijdrage bestaat uit: 'zon op land' en 'zon op dak'. Het plangebied is een ontwikkeling van een zonneweide in het kader van 'zon op land'.

4.4 Gemeentelijk beleid

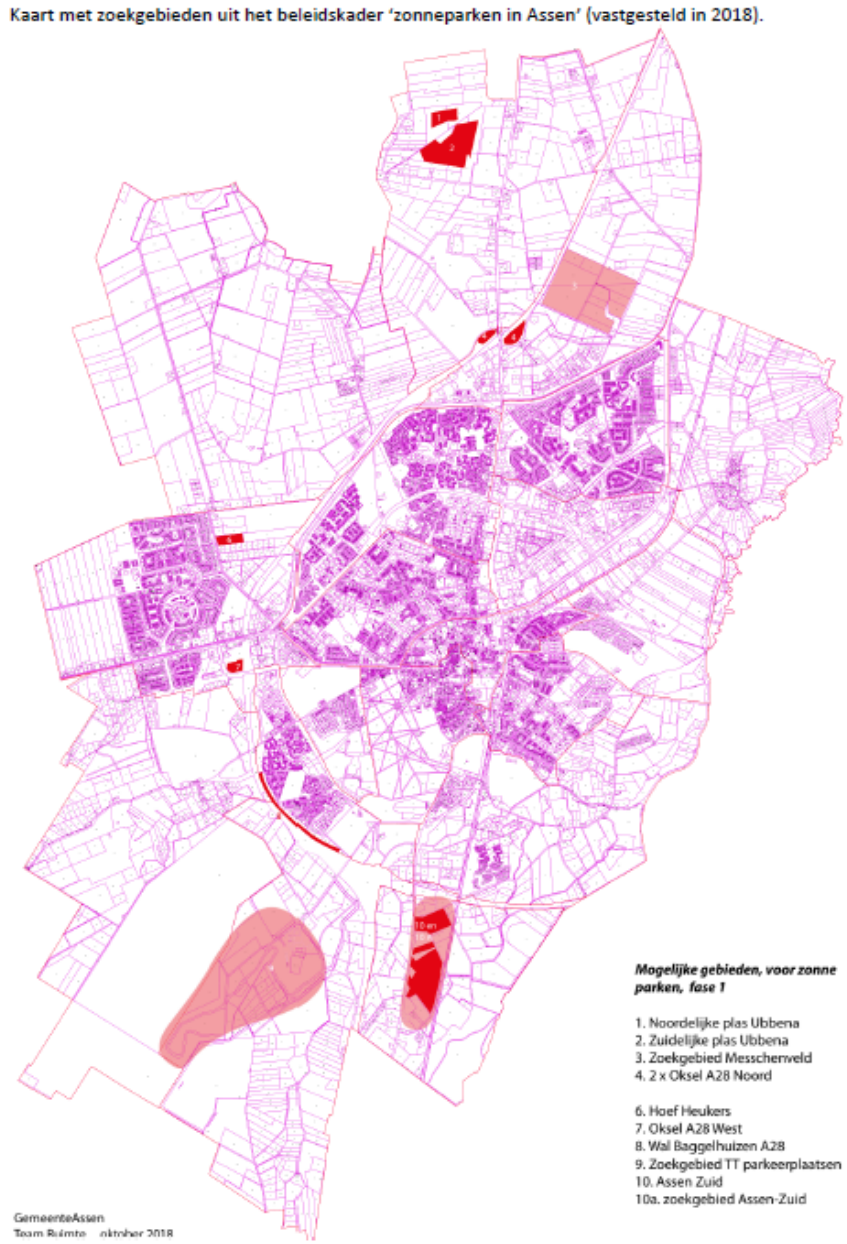
4.4.1 Omgevingsvisie

In 2021 heeft de raad van de gemeente Assen de Omgevingsvisie vastgesteld. De visie schetst hoe Assen er in 2040 uit moet komen te zien en beschrijft de eigenschappen die Assen zo aantrekkelijk maken. Het groene karakter, de onderlinge betrokkenheid en de dynamiek als regionaal centrum. Deze kernkwaliteiten zijn in deze omgevingsvisie samengevat met de term 'ontspannen stedelijkheid'.

Ontspannen stedelijkheid verenigt het beste van twee werelden – het is de perfecte tussenmaat. Een bruisende stad met alle voorzieningen die je mag verwachten, zonder de nadelen die zich voordoen als het te groot, te druk en te veel wordt. Een ontspannen stad bezit de groene kwaliteiten en de ruimte om te wonen, te bewegen en te ontmoeten. Een plek om fijn te wonen, te werken en te verblijven. Om invulling te geven aan de ambitie van Ontspannen stedelijkheid, zijn drie richtinggevende principes geformuleerd: Groene stad van het Noorden, Dynamische hoofdstad en Verbonden stad.

In het kader van de groene stad wil Assen dat in 2040 Duurzame energie op de juiste plek is aangebracht. De visie meldt daarover:
Op weg naar 2040 nemen we verschillende maatregelen die Assen duurzamer maken. Maatregelen landen zoveel mogelijk binnen de bestaande stad. In 2050 is Assen aardgasvrij door besparende en isolerende maatregelen aan de bestaande gebouwen en door benutting van nieuwe duurzame energiebronnen. Nieuwe woningen en bedrijven zijn minimaal energieneutraal. Ook kijken we binnen de bestaande stad naar plekken voor duurzame opwekking. We zetten in op zoveel mogelijk zon op daken voordat locaties voor zonneparken worden ontwikkeld. We verkennen de mogelijkheden voor grootschalige energieopwekking voor de langere termijn en kijken daarbij ook naar windenergie. We zoeken daarbij koppelkansen met andere opgaven in zowel landelijk als stedelijk gebied en dragen zorg voor een goede landschappelijke inpassing. Ten slotte dragen ook duurzame vormen van mobiliteit bij aan een groener Assen.

Planspecifiek
Het beleid uit het gemeentelijke beleidskader "Zonneparken in Assen" wordt voortgezet in de omgevingsvisie. Als voorbereiding op voornoemd beleidskader is een tweetal onderzoeken uitgevoerd. Te weten een studie naar de mogelijkheid van het opwekken van duurzame energie "De energiepotentiekaart van de gemeente Assen" en een landschappelijke verkenning "Ruimtelijke verkenning energietransitie "Assen". Op basis van de landschappelijke verkenning zijn in het beleidskader de eerste locaties voor grootschalige zonneparken aangewezen die nodig zijn voor de doelstellingen van 2020. De Zonneweide A28 West is een van deze locaties, genoemd als '7. Oksel A28 West' op onderstaande figuur 5. De omgevingsvisie vormt geen belemmering voor de ontwikkeling.

Figuur 5 kaart zoekgebieden behorend bij beleidskader "zonneparken Assen"

4.4.2 Visie Energietransitie

In de Visie energietransitie is beschreven welke rol de gemeente Assen als lokale overheid kan en wil nemen, zodat samen met de bewoners en de bedrijven in de gemeente Assen de energietransitie gestalte gegeven kan worden. Op basis van de visie is door het college een flexibel actieplan vastgesteld en gericht op kansen zoals nodig in het snel veranderende domein. Het stellen van heldere doelen geeft duidelijkheid in afweging van mogelijkheden in bijvoorbeeld gebiedsontwikkeling, handhaving, vergunningverlening en stimuleringsregelingen. Assen wordt al herkend als een groene, duurzame stad.

De duurzame ambities bekrachtigen dit beeld en geven duidelijkheid. De ambitie van de gemeente Assen is om lokale verantwoordelijkheid te nemen voor het mondiaal klimaatvraagstuk en zet in op verlaging van de CO2 uit-stoot.

Voor de gemeente worden twee doelstellingen onderscheiden:

1. voor de gemeentelijke organisatie:
    - in 2030 klimaatneutraal (Parijsverklaring 2015);
2. voor de stad Assen:
    - 10% energiebesparing in 2020;
    - 14% duurzame energie in 2020;
    - gebouwde omgeving klimaatneutraal in 2040;
    - gehele gemeente klimaatneutraal in 2050.

Planspecifiek
De ontwikkeling draagt bij aan het realiseren van duurzame energie in 2020.

4.4.3 Beleidskader Ambitie 2020 "Zonneparken in Assen"

Op 18 oktober 2018 heeft de raad het beleidskader vastgesteld. Het beleidskader is erop gericht om 14% duurzame energie op te wekken in 2020. De gemeente maakt gebruik van de Zonnelader. De zonnelader brengt hiërarchie in het beoordelen van de geschiktheid van de locaties voor zonneparken. Pas wanneer locaties op een lagere trede van de ladder niet voldoende beschikbaar of geschikt zijn, koen locaties op een hogere ladder in beeld. In 2017 bleek dat met alleen het stimuleren van zon-op-daken (trede 1) de doelstelling van 2020 niet voldoende snel gehaald zouden worden. Het beleidskader is dan ook ontwikkeld om locaties bij treden 2 en 3 te ontwikkelen.

Figuur 3 Uitsnede zonneladder uit beleidskader "zonneparken in Assen"

Op basis van de landschappelijke verkenning en de energiepotentiekaart zijn elf zoeklocaties gekozen als pilotlocaties om trede 2 en 3 mee te vullen. Voor het aanleggen van zonneparken in trede 2 en 3 zijn kaders neergelegd in het beleidsdocument. Voor het zorgvuldig aanleggen van de zonneparken in trede 2 en 3 dient Planparticipatie plaats te vinden en is een goede Landschappelijke inpassing noodzakelijk.
In het kader van planparticipatie geeft het beleidskader kaders aan initiatiefnemers mee hoe zij omwonenden moet betrekken zowel op gebied van communicatie en participatie als economisch en financieel. De mate van participatie zal per project verschillen. Dit kan als voorspreker, inspreker, afnemer, deelnemer of initiatiefnemer zijn. Assen wil zoveel mogelijk inzetten op lokaal rendement. Om de participatie te bevorderen is een omgevingsraad ingesteld. Dit onafhankelijke adviesorgaan adviseert de gemeente met betrekking tot grootschalige opwerk van duurzame energie. De omgevingsraad adviseert de gemeente over inrichting, ontwerp en lokaal rendement en betrekt per locatie vertegenwoordigers van direct omwonenden in hun advisering.

Voor de inrichting en het ontwerp toetst de omgevingsraad aan de kaders voor:

2. maatwerk
3. de type opstelling
4. vormgeving en inpassing en
5. functiemening en meerwaarde voor mensen en ecologie

Om de zonneparken in te passen in de omgeving, stelt de gemeente de volgende randvoorwaarden:

- De opstelling is zo min mogelijk zichtbaar vanuit de omgeving.
- De afstand van de opstellingen met zonnepanelen tot de randen van het perceel is minimaal 10 meter.
- Besteed extra aandacht aan de inpassing langs de openbare weg en rond erven.
- Houd belangrijke doorzichten vanaf de weg naar het landschap vrij.

- Behoud zoveel mogelijk bestaande, gebiedseigen landschappelijke beplanting.
- De aansluiting van een zonnepark op de omgeving is afhankelijk van het karakter en de functie van de omgeving. De bestaande verkavelingsstructuur en beplantingsstructuur zijn leidend voor de inpassing. De rand van een zonnepark kan verschillende vormen aannemen, zoals een haag of struweel, een bloemrijke brede berm, of een sloot met oeverbeplanting.
- Concentraties van zonneparken worden als één samenhangend ensemble behandeld.
- Zichtlijnen en randen van zonneparken worden vormgegeven met dezelfde (mix van) middelen.
- Panelen hebben een donkere kleurstelling met coating om schittering te voorkomen.

Planspecifiek
Het gebied Zonneweide A28 is een van de 11 pilotlocaties. Het plan voldoet aan de kaders die gesteld zijn voor de ontwikkeling van de pilotlocaties in het beleidskader Zonneparken 2020. In paragraaf 2.2.4 wordt ingegaan op de landschappelijke inpassing en in paragraaf 6.2.2 op de projectparticipatie.

4.5 Conclusies beleidskader

Het rijks-, provinciaal-, regionaal- en gemeentelijk beleid geven geen belemmering voor de ontwikkeling van Zonneweide A28.

5 ONDERZOEK VAN DE LEEFOMGEVINGSASPECTEN

Op basis van de wetgeving worden wijzigingen van bestemmingen getoetst aan de omgevingsaspecten. Onder de omgevingsaspecten wordt onder meer verstaan: archeologie, geluid, milieuhinder, luchtkwaliteit, flora en fauna, externe veiligheid, elektromagnetische straling, warmteontwikkeling en water. Uit de onderstaande toets van de omgevingsaspecten komt naar voren of het project daadwerkelijk uitvoerbaar is.

5.1 Archeologie

Ter bescherming van eventuele archeologische waarden in de bodem is de Erfgoedwet van toepassing. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de toekomstige Omgevingswet. Volgens het overgangsrecht van de Erfgoedwet artikel 9.1 gelden de bepalingen uit de Monumentenwet totdat de Omgevingswet in werking treedt. Op grond van deze bepalingen moeten archeologische verwachtingswaarden gewaarborgd zijn in het bestemmingsplan. In het huidige bestemmingsplan heeft het plangebied de aanduiding “Waarde- Archeologische verwachting 1 ”. Op basis van de voorschriften van het huidige bestemmingsplan mogen er geen bouwwerken groter dan 1000m2 met bodemingrepen dieper dan 0,3m onder het maaiveld worden gerealiseerd, zonder een onderzoek te overleggen waarin de archeologische waarde van de gronden voldoende is vastgesteld.

Planspecifiek
Door Raap Archeologisch Adviesbureau B.V. is begin 2022 een bureauonderzoek uitgevoerd. Uit het rapport, dat als bijlage 2 is toegevoegd, wordt geconcludeerd:

Binnen het plangebied worden archeologisch resten uit de steentijd en late prehistorie verwacht. Ook kunnen resten van loopgraven uit de tweede wereldoorlog aanwezig zijn.

De bodemverstoring door het plaatsen van de schroefpalen is gering. Eventueel aanwezige archeologische resten zullen daardoor nauwelijks worden aangetast. Ook de aanleg van het compactstation vormt vanwege de beperkte omvang en diepte ervan geen bedreiging. Bovendien komt dit compactstation vlak naast een gastransportleiding te liggen, waar de bodem vermoedelijk diep is gewoeld. Bij het ingraven van kabels binnen het plangebied kunnen wel archeologische resten worden verstoord. Op het moment is nog onduidelijk in hoeverre de verdere inrichting van het terrein een bedreiging vormt voor het archeologisch bodemarchief.

Indien niet kan worden voorkomen dat de eventueel aanwezige archeologische resten binnen het plangebied worden aangetast, wordt vervolgonderzoek aanbevolen. Conform het beleid van de gemeente Assen wordt in eerste instantie voor het gehele plangebied een verkennend booronderzoek geadviseerd, dat tot doel heeft om bodemopbouw en de mate van verstoring daarvan in kaart te brengen. Aan de hand daarvan kan de in dit bureauonderzoek opgestelde archeologische verwachting worden getoetst. Op basis van de bevindingen van dit verkennende onderzoek zal dan een nader advies over eventueel vervolgonderzoek worden gegeven.

In het rapport behorende bij de landschaps- en archeologische verwachtingskaart van de gemeente Assen (Van der Veen & Ten Anscher, 2020) is alleen voor loopgraven die nu nog zichtbaar zijn planologische bescherming geadviseerd. Dit geldt dus niet voor de loopgraven binnen het plangebied. Bij eventueel gravend archeologisch onderzoek (proefsleuvenonderzoek, opgraving) kunnen wel resten ervan worden aangetroffen, die dan dienen te worden gedocumenteerd. Op de Kaart Risico Niet Gesprongen Explosieven Assen (https://www.assen.nl/producten/explosieven) is de loopgraaf binnen het plangebied aangemerkt als niet meer verdacht op basis van nadere analyse. Bij archeologisch onderzoek hoeft dus geen rekening gehouden te worden met Ontplofbare Oorlogsresten. Volgens het milieuhygiënisch verkennend bodemonderzoek (Zijlstra, 2020) is er binnen het plangebied geen bodemverontreiniging van betekenis aangetroffen. Dit vormt dus ook geen belemmering voor archeologisch onderzoek.

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Assen, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

De gemeente heeft het advies overgenomen. Er zal een verkennend booronderzoek worden uitgevoerd gelijktijdig met de uitvoering van de graafwerkzaamheden. Het doen van het verkennend booronderzoek wordt als voorwaarde opgenomen in de omgevingsvergunning.

5.2 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting van een ruimtelijk plan worden beschreven op welke manier rekening wordt gehouden met de cultuurhistorische waarden in het plangebied.

De rijksmonumenten worden beschermd door de Monumentenwet (1988). Met monumenten worden alle 'onroerende zaken' bedoeld. Tot die onroerende zaken horen gebouwen en objecten, zoals vaarten, bruggen, wegen, bomen en pleinen, die ten minste vijftig jaar oud zijn. Zij moeten van belang zijn door hun schoonheid, de wetenschappelijke en/of hun cultuurhistorische betekenis. Een monument kan worden aangewezen als rijksmonument wanneer het aan deze regels voldoet en als het een nationale, unieke waarde heeft. Naast rijksmonumenten worden op provinciaal niveau en gemeentelijk niveau monumenten aangewezen op grond van de respectievelijk provinciale- en gemeentelijke monumentenverordening.

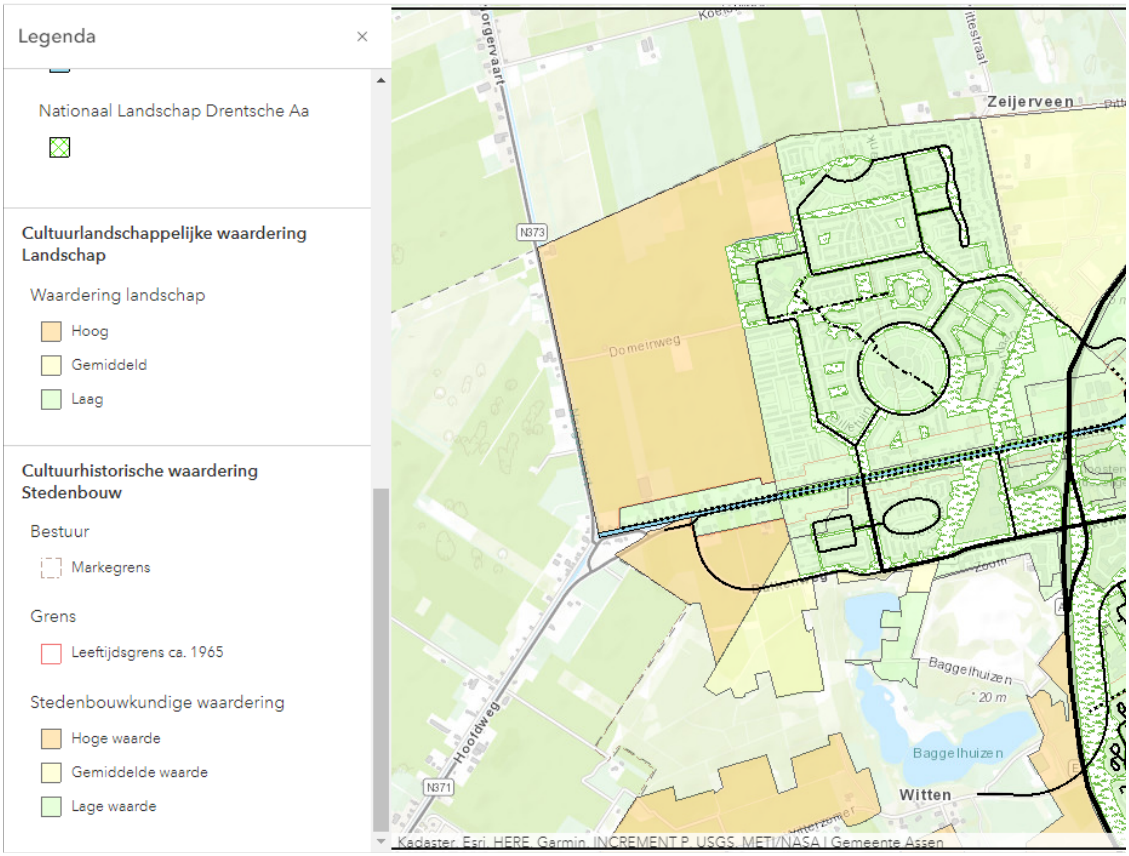
In december 2015 heeft de gemeente Assen de cultuurhistorische waardenkaart vastgesteld.

Met de Beleidsregels cultuurhistorie zorgt de gemeente voor verder behoud en versterking van de cultuurhistorie en daarmee versterking van de aantrekkelijkheid van de gemeente Assen. Daarnaast is één van de pijlers uit de Modernisering Monumentenzorg van het Rijk het opnemen van cultuurhistorische waarden in de ruimtelijke ordening.

Met het opstellen van deze beleidsregels cultuurhistorie, de cultuurhistorische waardenkaart en de doorvertaling hiervan in bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen voldoet de gemeente aan die wettelijke verplichting. De cultuurhistorische waardenkaart dient als toetsingsinstrument voor aanvragen of nieuwe plannen, maar vooral ook om al in een voorstadium ter inspiratie in te zetten. Met het opstellen van de cultuurhistorische waardenkaart heeft de gemeente de randvoorwaarden gecreëerd om cultuurhistorische waarden op een goede manier mee te nemen bij ontwikkelingen en andere beleidsterreinen

Planspecifiek
Conform de cultuurhistorische waardenkaart gemeente Assen kent het plangebied een lage cultuurlandschappelijke waardering Landschap en cultuurhistorische waardering Stedenbouw.

Kaart Cultuurhistorische Waarden Assen

Het plangebied wordt Cultuurhistorisch Stedenbouwkundig gekenmerkt als bedrijventerrein en Cultuurhistorisch landschappelijk als Jonge heide en broekontginning. In het plangebied zijn geen cultuurhistorisch waardevolle objecten, en dus ook geen monumentale objecten, aanwezig. Aangezien het plangebied een lage stedenbouwkundige en cultuurlandschappelijke waardering heeft gekregen zijn er vanuit de beleidsregels geen belemmeringen voor de realisatie van een zonneweide.

5.3 Geluidhinder

Voor geluidhinder van de meeste inrichtingen zijn de algemene regels van het *Activiteitenbesluit* van toepassing. Op grond van de *Wet geluidhinder* geldt rond wegen met een maximumsnelheid hoger dan 30 km/uur, spoorwegen en inrichtingen die “in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken’’, een geluidzone. Bij ontwikkeling van nieuwe geluidsgevoelige objecten binnen deze geluidzones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd om aan te tonen dat de ontwikkeling voldoet aan de voorkeursgrenswaarden die in de wet zijn vastgelegd.

Planspecifiek

De zonneweide is geen geluidgevoelig object in de zin van de Wet geluidhinder, waardoor onderzoek in het kader van de *Wet geluidhinder* achterwege blijft. Andersom geredeneerd is de zonneweide een type A-inrichting volgens het Activiteitenbesluit. De inrichting zal daarom moeten voldoen aan de maximale geluidsniveaus en langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus als genoemd in artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit. Daarbij geldt dat daarbij de best beschikbare technieken moeten worden toegepast.

De panelen produceren geen geluid. Het bijbehorende transformatiestation, voor de omzetting naar elektriciteit, echter wel. Bij de zonneweide wordt een transformator gebouwd. De transformator wordt buiten 30m van woningen gerealiseerd. De transformator is alleen actief als er zon is. 's Nachts zal er daarom geen geluidproductie plaatsvinden. Daarnaast wordt de transformator in een techniekgebouw geplaatst waardoor het geluid voor het grootst gedeelte wordt gedempt. Van geluidsoverlast zal daarom geen sprake zijn. Gelet op vorenstaande is er geen belemmering betreffende geluid om dit project te realiseren. Er wordt geen inbreuk op het woon- en leefklimaat van woningen gemaakt.

5.4 Bedrijven en Milieuzonering

De Wet milieubeheer (Wm) stelt bedrijven en instellingen verplicht te voldoen aan de eisen van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), dan wel een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu te hebben voor de uitoefening van een bedrijf. Bij de uitoefening van een bedrijf dient rekening gehouden te worden met de omliggende woonbebouwing. In de geactualiseerde publicatie "Bedrijven en milieuzonering" (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeente (VNG) wordt een richtafstandenlijst voor milieubelastende activiteiten gehanteerd.

Per bedrijfstype zijn voor geur, stof, geluid en gevaar de minimale afstanden aangegeven. De genoemde maten zijn richtinggevend, maar met een goede motivering kan en mag hiervan worden afgeweken. Er dient te worden aangetoond dat het plan buiten de invloedssfeer van bedrijvigheid in de nabije omgeving valt. Ook dient te worden aangetoond dat het plan geen belemmering vormt voor de nabijgelegen functies. Het zonnepark is niet AMVB plichtig en omgevingsvergunningsplicht in kader van milieu. Op grond van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk.

Planspecifiek
Conform de publicatie kan het zonnepark gelijkgeschaard worden met een elektriciteit distributiebedrijf met transformatorvermogen 0 <10MVA. Uit de tabel van hindercontouren van de richtsafstandenlijst komt voort dat richtafstanden voor elektriciteitsdistributiebedrijf met transformatorvermogen 0 <10MWA voor Geur, Stof, Geluid, Gevaar op 30m liggen ten opzichte gevoelige functies. De transformator wordt buiten de 30m zone van de omliggende woonbebouwing geplaatst. Voorts vormen de omliggende bedrijven in de omgeving geen belemmering voor het zonnepark, omdat het park geen gevoelige functie betreft. Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuzonering de ontwikkeling niet in de weg staat.

5.5 Bodemsituatie

Het is wettelijk geregeld (Wbb en bouwverordening) dat bouw pas kan plaatsvinden als de bodem geschikt is (of geschikt is gemaakt) voor het beoogde doel. Met het oog op een goede ruimtelijke ordening moet in geval van een ruimtelijke ontwikkeling worden aangetoond dat de bodem (of geschikt te maken) is voor de nieuwe of aangepaste bestemming. Indien sprake is van een verdachte locatie dient onderzocht te worden in welke mate de bodem verontreinigd is en wat voor gevolgen een eventuele bodemverontreiniging heeft voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Planspecifiek
Bodemonderzoek is noodzakelijk, indien er mensen langer dan 2 uren per dag in een bouwwerk verblijven. De zonnewei wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Een onderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Voorafgaande aan de tender is echter wel een bodemonderzoek uitgevoerd in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf.

Uit het onderzoek wordt geconcludeerd:
De aanleiding voor de uitvoering van onderhavig bodemonderzoek wordt gevormd door de voorgenomen aanleg van een zonnepark op het perceel. Het doel van het verkennend bodemonderzoek is het vaststellen van de algemene milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. De belangrijkste bevindingen uit het onderzoek zijn hieronder weergegeven:

Grond

- *In de boringen zijn geen asbestverdachte materialen en/of andere zintuiglijke waarnemingen van eventuele bodemverontreiniging gedaan.*
- *In de grond zijn geen van de onderzochte parameters boven de achtergrondwaarde aangetoond.*

Grondwater

- *In het grondwater zijn licht verhoogde concentraties koper, barium, zink en/of naftaleen aangetoond. De licht verhoogde concentraties aan metalen zijn van nature aanwezig in deze regio. Aangezien de concentraties aan koper, zink en naftaleen de streefwaarde slechts in zeer geringe mate overschrijdt is er geen sprake van een verontreiniging.*

Toetsing hypothese
De hypothese dat de onderzoekslocatie onverdacht is ten aanzien van een bodemverontreiniging is niet bevestigd, aangezien in het grondwater lichte verontreinigingen worden aangetoond.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan worden geconcludeerd dat er geen sprake is van een bodemverontreiniging van betekenis en de onderzoeksresultaten geven geen aanleiding tot het uitvoeren van een nader bodemonderzoek en/of sanerende maatregelen. Er zijn derhalve vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmering voor de voorgenomen werkzaamheden.

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor het planvoornemen.

5.6 Luchtkwaliteit

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door de Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen (ook wel Wet luchtkwaliteit genoemd, (Wlk)). De Wlk bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk langs wegen vooral de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijn stof (jaar- en daggemiddelde) van belang. In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt bij het opstellen van ruimtelijke plannen, uit oogpunt van de bescherming van de gezondheid van de mens, rekening gehouden met de luchtkwaliteit.

Planspecifiek
De zonnewei draagt niet in betekenende mate bij aan de luchtkwaliteit. Het project gaat namelijk in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Alleen in de aanlegfase vinden meer intensief verkeersbewegingen plaats. In de gebruiksfase vinden incidenteel verkeersbewegingen plaats die samenhangen met het beheer en onderhoud van het zonnepark.

5.7 Water

Landelijk is vastgesteld dat bij ruimtelijke plannen en besluiten het watertoetsproces doorlopen dient te worden, zodat voldoende rekening wordt gehouden met het waterbelang. In de praktijk betekent dit dat de initiatiefnemer vroegtijdig afstemming zoekt met de waterbeheerder over de wijze waarop invulling kan worden geven aan de

uitgangspunten van duurzaam waterbeheer. Op deze manier wordt nagedacht over behoud en mogelijke versterking van de waterhuishouding in de planlocatie en de omgeving en het voorkomen van negatieve effecten (zoals wateroverlast en verdroging).

Europees beleid
De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit was 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid
Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Regionaal beleid
Het plangebied valt in het invloedsgebied van het Waterschap Drents Overijsselse Delta. Het waterschap is verantwoordelijk voor het waterbeheer op basis van de wettelijke kerntaken: het zuiveringsbeheer, watersysteembeheer, beheer van dijken en beheer van vaarwegen.

Het watersysteembeheer - waaronder grondwater - heeft daarbij twee doelen: zowel de zorg voor gezond water als de zorg voor voldoende water van voldoende kwaliteit.

Het beleid en de doelstellingen van het waterschap zijn beschreven in de watervisie “meer dan water” en het waterbeheerplan 2016-2021. Het waterbeheerplan wordt na vaststelling in 2022 vervangen door het Waterbeheerprogramma 2022-2027.

De belangrijkste ambities uit de Watervisie zijn:
- minder uitstoot broeikasgas en minder gebruik van grondstoffen, 100% circulair, opwek en gebruik van elektriciteit in balans
- meer inzetten op behoud en herstel van de biodiversiteit
- actief nieuwe technieken en innovaties toepassen om pensioengerechtigd personeel op te vangen
- primaire waterkeringen voldoen aan de veiligheidsnormen
- wij staan positief in een multifunctioneel gebruik van de waterkeringen
- samenwerken en maatregelen voor blijvend schoon water
- maatregelen voor wateren met een ecologisch evenwicht
- wij handhaven tenminste tot 2030 het huidige voorzieningenniveau
- wij helpen gemeenten en bewoners met kennis en expertise hun klimaatplannen te realiseren

De belangrijkste doelen in het waterbeheerplan zijn:

- Overstromingen, wateroverlast of droogte te voorkomen of beperken. Inwoners kunnen hierdoor op een goede manier wonen en werken. Boeren en natuurbeheerders kunnen goed gebruik maken van de grond;
- Beschermen en verbeteren van de kwaliteit van het water in de volle breedte. Een goede ecologische en chemische kwaliteit van het (oppervlakte)water is belangrijk. Het water is schoon en gezond en inwoners kunnen hiervan genieten. Ook de doelen voor waterkwaliteit die voortvloeien uit Europese wetgeving; de maken onderdeel uit van het plan;
- Afvalwater in de afvalwaterzuiveringsinstallaties effectief en efficiënt behandelen. We proberen niet alleen schadelijke stoffen uit het water te halen. Ook willen we van deze stoffen nieuwe producten maken en nieuwe toepassingen zoeken.

Ook heeft het waterschap een eigen verordening: De Keur en de Legger. De Keur bevat gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen die consequenties hebben voor de waterhuishouding en het waterbeheer. De Legger geeft aan waar de waterstaatswerken liggen, aan welke afmetingen en eisen die moeten voldoen en wie onderhoudsplichtig is. Veelal is voor deze ingrepen een watervergunning van het waterschap benodigd.

De Keur verbiedt onder anderen de volgende wijzigingen aan het watersysteem:

- dempen van oppervlaktewateren
- versneld doen afvoeren van hemelwater door het toevoegen van verharding
- bouwen of wijzigingen aanbrengen aan keringen en in de beschermingszones van keringen
- bergen of onttrekken van water aan oppervlaktewateren en grondwater

Voorts stelt het waterschap ten aanzien van ***Energiewinning***

Door de energietransitie doen zich verschillende ontwikkelingen voor op het gebied van duurzame energiewinning die mogelijk ook impact hebben op de waterhuishouding. Algemeen uitgangspunt is dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een verslechtering van het watersysteem (inclusief het onderhoud ervan)..

Zonneparken op land

- Zonnepark als bouwwerk: Zonneparken op land worden getoetst als bouwwerk in verband met ligging ten opzichte van (toegang tot) watergangen, waterbergingen en onderhoudsstroken (minimaal 5 m) en (toegang tot) ten opzichte van waterkering en beschermingszones.
- Wateroverlast: Voor de gebouwen (onder andere trafo/converter-omkasting) geldt in landelijk gebied de norm is T=10. Dit betekent dat de kans op wateroverlast vanuit het watersysteem hoger is dan in het stedelijk gebied. Hier dient bij ontwerp rekening mee gehouden te worden; gevoelige objecten worden extra hoog aangelegd of waterdicht gemaakt.
- Kwaliteit afstromend hemelwater: Een goede kwaliteit van het afstromende hemelwater dient ten allen tijden gegarandeerd te zijn. De hemelwaterafvoer (HWA) van de panelen kan binnen het plangebied worden geloosd op de bodem en bij oppervlakkige afstroming op het oppervlaktewater (afhankelijk van oppervlak: reguleren om schade aan oevers te voorkomen: buisje/taludbescherming).

Bij de afvoer van overtollig hemelwater moet het afstromend hemelwater ter plaatse in de bodem dan wel op het oppervlaktewater worden teruggebracht. Het waterschap heeft de voorkeur om het hemelwater, daar waar mogelijk, te infiltreren in de bodem. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's heeft daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekratten een mogelijkheid. Als infiltratie niet mogelijk is dan kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. De afvoer van overtollig hemelwater uit het plangebied mag, ongeacht de toegepaste methode, niet tot wateroverlast leiden op aangrenzende percelen of het omliggende watersysteem. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afge-

voerd naar oppervlaktewater. Bij aanleg van bedrijventerreinen, wegen met een hoge verkeersbelasting, parkeerterreinen, marktpleinen, winkelstraten en tunnels dient de mogelijkheid voor lozing van hemelwater direct op open water met het waterschap te worden afgestemd.

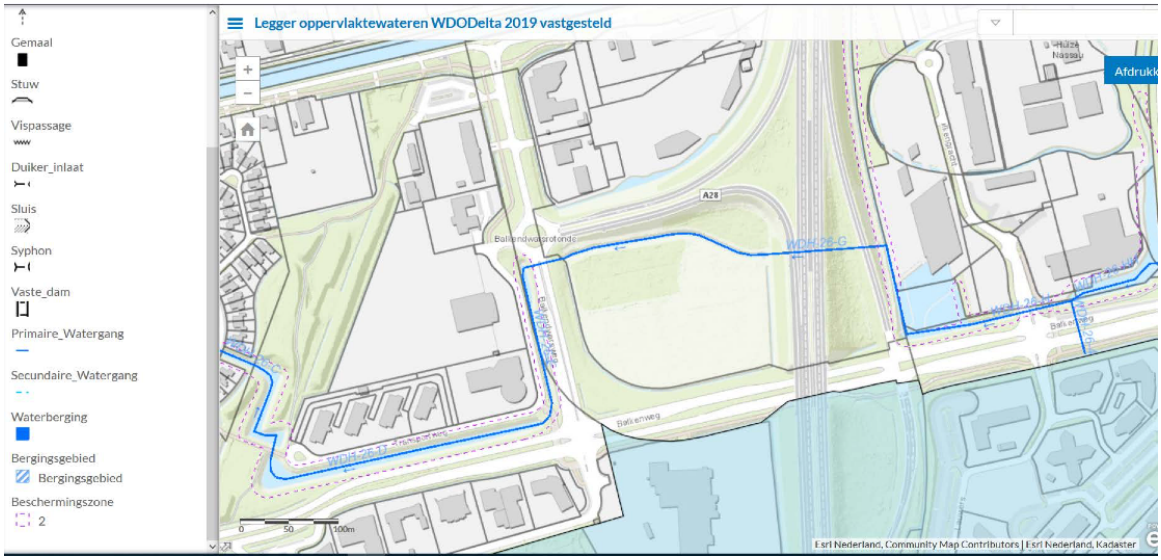
Het waterschap kan met een watervergunning een ontheffing verlenen voor verboden uit de Keur. Los van de geboden en verboden geldt voor alle wijzigingen aan het watersysteem een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat ingrepen geen inbreuk mogen maken op het watersysteem. Indien toch inbreuk wordt gemaakt, dienen passende maatregelen genomen te worden ter compensatie of mitigatie.

Gemeentelijk beleid
Het Gemeentelijk Waterbeleid is vastgelegd in het Water- en Rioleringsplan (GWRP) 2019-2024. Het GWRP verwoordt de strategische visie op het gebied van waterbeheer en riolering voor de komende jaren. Het bevat beleidsafwegingen voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte, de bescherming van de bodem en de waterkwaliteit, de zorg voor het totale watersysteem en de rioleringszorg. Ook wordt ingegaan op het financiële beleid, inzet van middelen en toenemende lastendruk.

Uitgangspunt voor het waterbeheer en riolering is een schoon, heel, veilig en duurzaam riolering- en watersysteem tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. De belangrijkste uitdagingen daarbij zijn: inspelen op klimaatverandering (extreme buien, verdroging en hittestress), betaalbaarheid (risico-gestuurd beheer, samenwerking in de (afval)waterketen) en het vergroten van de duurzaamheid.

Planspecifiek
Op 8 januari 2022 is de watertoets aangevraagd. Zie voor de bevestiging hiervan de e-mail opgenomen als bijlage 3. Op basis van de digitale toets wordt de korte procedure gevolgd. Op 1 maart 20022 is overlegd met het waterschap. De volgende afspraken zijn gemaakt:

- Aan de noordzijde van het perceel, geen onderdeel van de kavel waar het gebruiksrecht op gevestigd wordt, loopt een primaire watergang. Deze watergang kent aan beide zeiden een veiligheidszone die vrij toegankelijk moet blijven. Deze watergang is nu toegankelijk vanaf de Balkendwarsweg. Dit blijft zo.

- Details in het ontwerp zijn uitgewerkt en afgestemd met de omgeving en de gemeente. In onderstaande afbeelding staan de uitgangspunten vermeld.
- Aansluitend op de perceelgrens wordt een afrastering aangebracht. Deze bestaat uit de combinatie van een hekwerk en een struweelhaag. Alle watergangen blijven toegankelijk vanaf openbaar terrein.

- De greppels zijn eigendom van het Rijk en de gemeente. Dempen of verleggen is niet aan de orde. Afspraken over beheer moeten met deze partijen worden gemaakt en zijn geen zaak van het waterschap.
- Gezien de opzet van het ontwerp en bovenstaande afspraken, is geen watervergunning noodzakelijk. Bij het indienen van het de aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt het definitieve ontwerp nogmaals afgestemd met het waterschap.

Ten aanzien van de inrichting en het beheer van de greppels is met de gemeente afgesproken dat deze geheel buiten het perceel van de zonneweide liggen. Het beheer hiervan ligt bij genoemde partijen. De afspraak is dat afvallende takken van de struweelhaag op het perceel van de zonneweide grenzend aan de greppels, niet in de greppels mogen blijven liggen, en dat eventueel zgn. 'calamiteiten-onderhoud' vanaf het perceel van de zonneweide mogelijk is.

5.8 Ecologie

5.8.1 Flora en Fauna

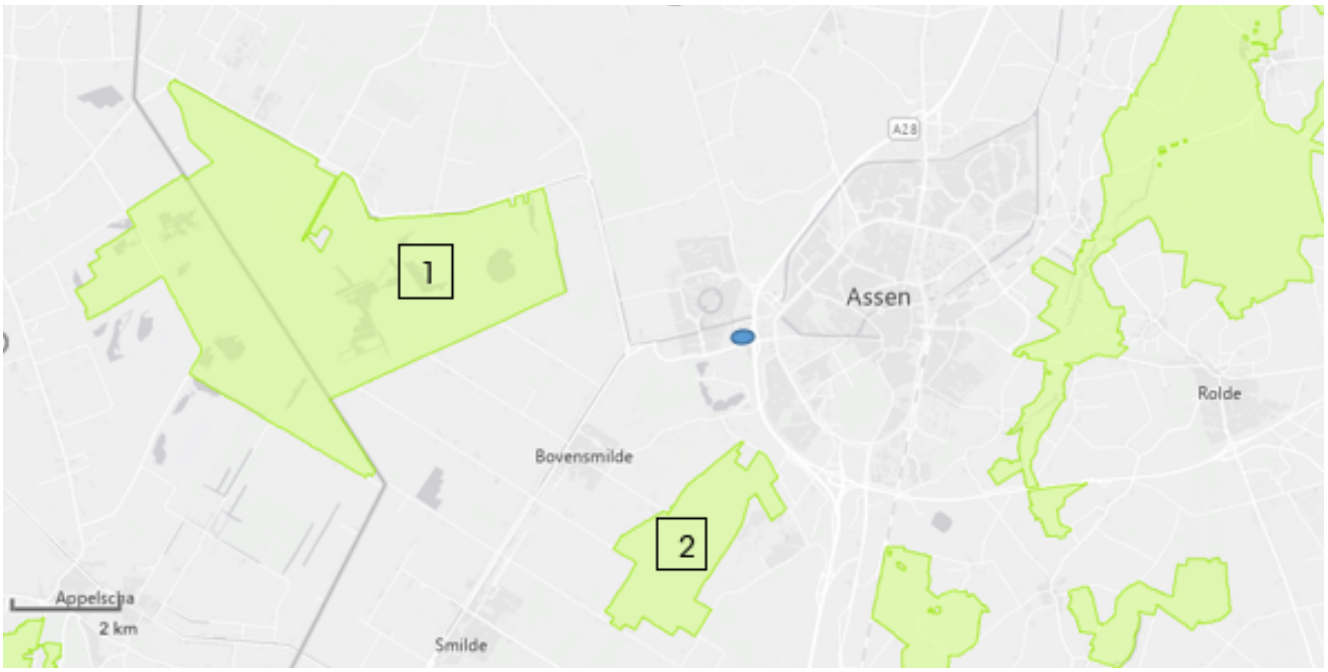
Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de natuurwaarden ter plaatse. De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden. Gebiedsbescherming kan volgen uit de aanwijzing van een gebied in het kader van bijvoorbeeld de Natura 2000-gebieden. Gebiedsgericht beleid vindt onder meer plaats op basis van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur). Wat betreft soortenbescherming wordt onder andere de bescherming van dier- en plantensoorten geregeld. De wet gaat uit van het "nee-tenzij"-principe, waarbij de mogelijkheid wordt geboden bepaalde ingrepen toe te staan door middel van ontheffing of vrijstelling. Daarnaast kent de wet een zorgplichtbepaling voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. In die bepaling staat: "Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving". Handelingen die nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen veroorzaken, moeten achterwege gelaten worden of zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan gemaakt. Om de uitvoerbaarheid van een plan te toetsen, is een ecologische inventarisatie van de natuurwaarden noodzakelijk. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Planspecifiek

Gebieden

In de Wet natuurbescherming (Wnb) wordt onderscheid gemaakt in soorten en gebieden. Met name voor gebieden valt de wetgeving terug op Europese regelgeving van de Habitat- en Vogelrichtlijn waardoor er weinig verandert.

In de omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000 gebieden. Op ca. 1,8km afstand ligt het Natura-2000 gebied Witterveld (2) en op circa 2,5km ligt het Fochteloërveen (1). De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking.

Figuur 4 uitsnede Natura 2000-gebieden kaart RIVM met blauwe cirkel het plangebied en aanduidingen 1 (Fochterloërveen) en 2 (Witterveld)

Soorten

Analyse ecologie en biodiversiteit

Er is geen formele ecologische nulmeting uitgevoerd, maar er is wel een analyse op hoofdlijnen uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het plangebied geen bijzondere, beschermde plantensoorten kent. De volgende soorten fauna zijn aangetroffen:

Planten Zonneweide A28			
14-10-2021			
Snelle inventarisatie, niet volledig			
soort	**species name**	**scientific name**	
boom	Amerikaanse eik	Quercus rubra	
boom	Geoorde wilg	Salix aurita	
boom	Geoorde wilg x Grauwe wilg	Salix x multinervis (S. aurita x cinerea)	
boom	Ratelpopulier	Populus tremula	
boom	Vogelkers	Prunus padus	
boom	Zomereik	Quercus robur	
boom	Zwarte els	Alnus glutinosa	
heester	Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	
heester	Gewone vlier	Sambucus nigra	
heester	Lijsterbes	Sorbus	
kruidachtige	Adelaarsvaren	Pteridium aquilinum	
kruidachtige	Boerenwormkruid	Tanacetum vulgare	
kruidachtige	Duizendblad	Achillea millefolium	
kruidachtige	Gewone berenklauw	Heracleum sphondylium	
kruidachtige	Gewoon biggenkruid	Hypochaeris radicata	
kruidachtige	Jakobskruiskruid	Jacobaea vulgaris	
kruidachtige	Kale jonker	Cirsium palustre	
kruidachtige	Knoopkruid	Centaurea jacea	
kruidachtige	Pitrus	Juncus effusus	
kruidachtige	Ridderzuring	Rumex obtusifolius	
kruidachtige	Rode klaver	Trifolium pratense	
kruidachtige	Stijf havikskruid	Hieracium laevigatum	
kruidachtige	Vlasbekje	Linaria vulgaris	

Behalve enkele muizenholen, zijn geen sporen van dieren aangetroffen. Ook uit een analyse van eerdere waarnemingen, op basis van het platform: www.waarnemingen.nl, is niet gebleken dat op het terrein bijzondere soorten kunnen worden aangetroffen. Nog in september 2022, voorafgaand aan de verlening van de omgevimgsvergunning, zal aanvullend een specifieke ecologische quickscan worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van de beschermde bosmuis. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in de definitieve vergunning. Indien nodig, wordt hiermee rekening gehouden tijdens de werkzaamheden.

5.8.2 Stikstofdepositie

In mei 2019 heeft de Raad van State echter uitspraak gedaan over de effecten van stikstof op beschermde natuurgebieden. De afstanden voor stikstoftoename naar beschermde gebieden en de vrijstelling voor initiatieven met een stikstoftoename van <0,05 mol is komen te vervallen. Op 1 juli 2021 is de Wet Stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Op grond van de nieuwe stikstofwet is in de Wet natuurbescherming artikel 2.9a toegevoegd. Dit artikel bepaalt dat in het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering bepaalde activiteiten van de bouwsector worden aangewezen. Voor de aangewezen categorieën geldt dat de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door de bouwactiviteiten buitenbeschouwing van de vergunningplicht van artikel 2.7 lid 2 Wet natuurbeschouwing worden gelaten. In artikel 2.5 Besluit stikstofreductie en natuurverbetering is de vijstelling voor het bouwen van bouwwerken opgenomen.

In de toelichting van het Besluit Stikstofreductie en natuurverbetering wordt de volgende omschrijving gegeven van de reikwijdte van de vrijstelling:

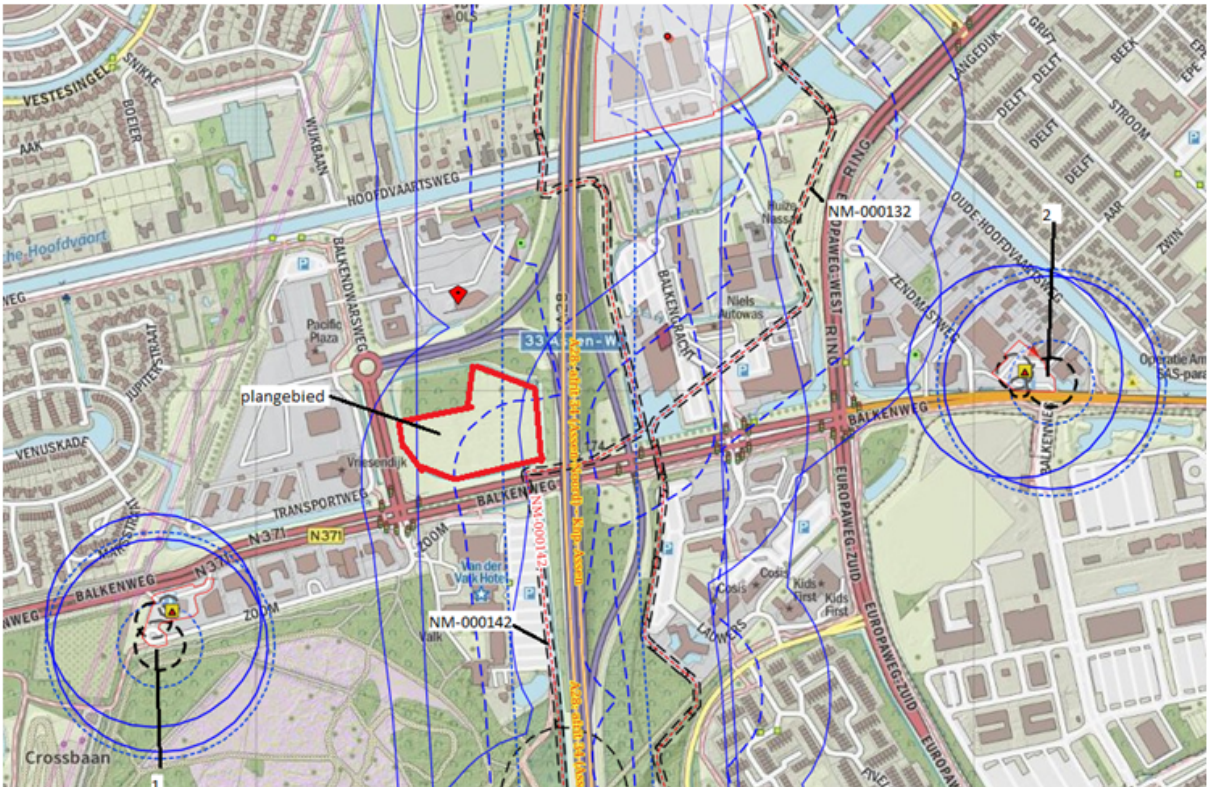
"*Het betreft niet alleen de bouw en sloop van woningen en utiliteitsgebouwen en andere bouwwerken (zoals bruggen en viaducten), maar ook aanlegactiviteiten, bijvoorbeeld voor duurzame energieopwekking, grond-, weg- en waterbouw, waaronder straten, pleinen, wegen, spoorwegen, waterstaatswerken, waterwegen, waterkeringen, energie-infrastructuur, telecommunicatie-infrastructuur, buisleidingen, openbare hemelwater- en ontwateringsstelsels en vuilwaterriolen. De partiële vrijstelling omvat de vervoersbewegingen die samenhangen met de werkzaamheden, zoals aan- en afvoer van bouwmaterialen en bouw- en sloopafval, transport van werknemers en werktuigen van en naar de bouwplaats en de emissies van werktuigen op de bouwplaats (aggregaten, bouwmachines, baggervoertuigen et cetera). De vrijstelling omvat niet de productie van bouwmaterialen.*"

Planspecifiek

Gelet op vorenstaande is het niet meer noodzakelijk om voor de aanlegfase de effecten van stikstof op beschermde natuurgebieden aan te tonen. Een Aeriusbereking is dan ook niet noodzakelijk. Verder is uit andere onderzoeken gebleken dat zonneweides gedurende de gebruiksfase geen invloed hebben op de toename van stikstof. Het aspect stikstofdepositie staat de ontwikkeling dan ook niet in de weg.

5.9 Externe veiligheid

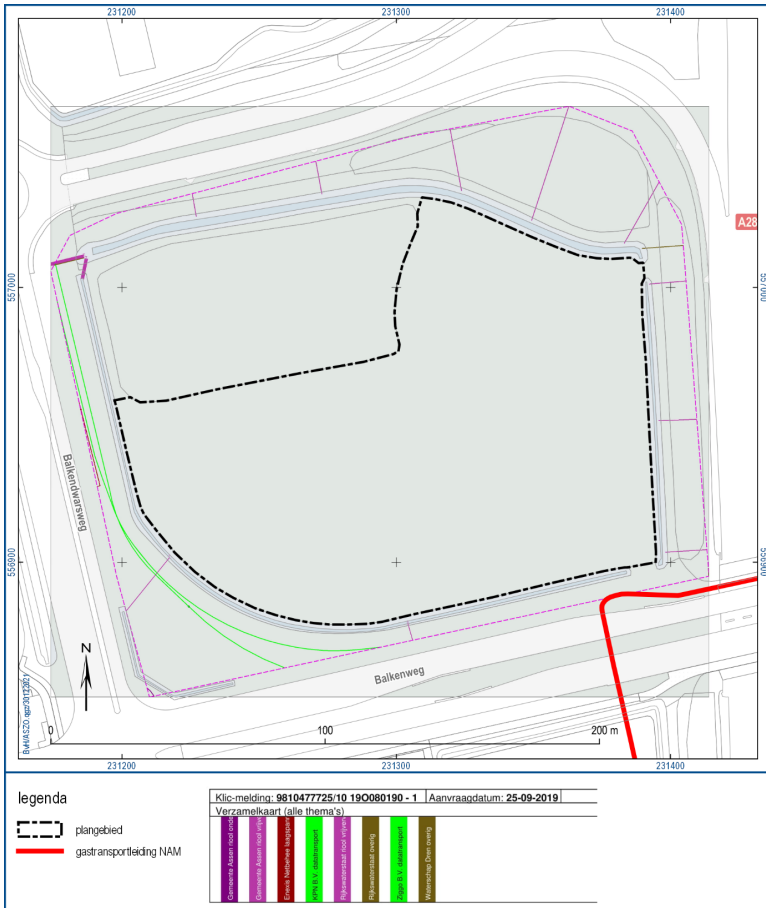
Bij externe veiligheid gaat het om de veiligheid van mensen in een plangebied in relatie tot de opslag, het gebruik, de productie en het transport van gevaarlijke stoffen in of nabij het plangebied, voor zover die activiteiten risico's voor de bevolking kunnen geven.

Figuur 5 EV-signaleringskaart

Planspecifiek

Uit bovenstaande uitsnede van de de EV-signaleringskaart blijkt dat het plangebied in het invloedgebied en 100% legaliteitszone van de NAM hogedrukaardgastransportleiding de NM-000142 (75 bar-16") met belemmeringenstrook van 5 meter ligt. Verder valt het plangebied buiten de 10^{-6} zone van de LPG-tankstations (zie 1 en 2 op de uitsnede). Het zonnepark is echter geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde.

5.10 Kabels en Leidingen

In de ruimtelijke onderbouwing worden planologisch relevante leidingen weergegeven die beperkingen kunnen opleggen aan het gebruik van de omgeving.

Uit de klikmelding van september 2019 en de check externe veiligheid komt naar voren dat binnen het plangebied geen kabels een leiding aanwezig zijn. Daarbuiten bevinden zich wel enkele rioolbuizen van de gemeente

Assen en Rijkswaterstaat, die voor een groot deel uitkomen op de omliggende sloot. Ten westen van het plangebied bevinden zich datakabels van Ziggo en KPN. Aan de zuidoostzijde van het plangebied ligt de aardgastransportleiding van de NAM bekend als NM-000142 (75 bar-16").

Aansluiting op het elektriciteitsnet
In Assen is beperkt transportcapaciteit beschikbaar. Voor de aansluiting van dit zonnepark is deze capaciteit gereserveerd, en is een aansluiting aangevraagd. Er is inmiddels een aanbetaling van 50% gedaan, en Enexis heeft de aanleg van de aansluiting opgenomen in de planning, in afwachting van de vergunningverlening.

De kabels en leidingen vormen geen belemmerende factor voor het project.

5.11 Vormvrije M.E.R.

Het Besluit milieueffectrapportage geeft activiteiten en gevallen aan waarin een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Ook gelden er verplichtingen als een voorgenomen project valt onder de genoemde activiteiten, maar niet onder de drempelwaarden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r.-beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een functiewijziging naar een zonneveld mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het zonneveld betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). De ontwikkeling van een zonneveld valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject (het project dient een voldoende substantieel karakter te hebben). Ook valt het project niet onder categorie D22.1. Hiervan is sprake bij de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. De zonneweide wekt alleen energie op. Verder is categorie D11.2 niet van toepassing, aangezien het geen stedelijk ontwikkelingsproject betreft en zonneweide een relatief beperkt oppervlak beslaat.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.

Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. De zonneweide valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage. In dit kader kan worden aangegeven dat de milieueffecten van de voorgenomen ontwikkeling in voorgaande paragrafen reeds zijn onderzocht. Op basis hiervan mag worden aangenomen dat de toekomstige activiteiten in het plangebied geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zullen hebben. Het planvoornemen geeft dan ook geen aanleiding voor onderzoek in het kader van het Besluit m.e.r.

5.12 Lichtweerkaatsing

Is er overlast door weerkaatsing? In theorie kan dat wel, maar gelukkig is het probleem bij moderne zonnepanelen zeer beperkt. Uit onderzoek van de Universiteit van Minnesota blijkt dat zonnepanelen minder weerkaatsen dan oppervlaktewater. Zonnepanelen worden behandeld om schittering en lichtweerkaatsing te voorkomen. Het doel van zonnepanelen is immers zoveel mogelijk zonlicht te absorberen, in plaats van te weerkaatsen. Daarnaast worden de zonnepanelen in dit zonnepark onder een flauwe hoek van 15 graden geplaatst, waardoor eventuele resterende overlast door weerkaatsing maximaal is beperkt.

5.13 Elektromagnetische straling

Uit onderzoek van het RIVM over gezondheid en elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations is geconcludeerd dat de sterkte van de velden afneemt wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 µT (jaargemiddelde) wordt bereikt op een afstand van 7 m van het transformatorstation. Gezien de relatief grote afstand van het zonnepark (600m) tot de dichtstbijzijnde woningen mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt.

5.14 Radioastronomie

In de Omgevingsvisie Drenthe is aangegeven dat veel waarde wordt gehecht aan de ontwikkeling van de radioastronomie in Drenthe. De economische spin-off van de radioastronomie voor de economie van Drenthe is groot. De provincie wil de ontwikkelingen die daarmee samenhangen dan ook volop de ruimte geven en verstoringen van waarnemingen voorkomen. Ook de gemeente wil in haar toekomstige omgevingsplannen regels opnemen die de verstoring van radioastronomie tegengaan.

Stichting Astronomisch Onderzoek in Nederland (ASTRON) bevordert het wetenschappelijk onderzoek in de sterrenkunde. De stichting voert twee hoofdactiviteiten uit. De ene hoofdactiviteit is de exploitatie van een van de meest geavanceerde radiotelescopen ter wereld (De Westerbork Synthese Radio Telescoop). De andere is het technisch ontwikkelingswerk, waarbij innovatieve instrumenten worden ontwikkeld, gebouwd en gebruikt voor astrofysisch en astronomisch onderzoek. De radiotelescopen nemen de meeste zwakke signalen uit het heelal waar en zijn daardoor kwetsbaar voor elektromagnetische storing. Belangrijke bronnen van storing zijn omvormers in zonneparken, windturbines en kleine windmolens, maar ook LED-lampen en grootschalige airconditioning. ASTRON verzoekt om bij het realiseren van zonneparken maatregelen te treffen. Om te weten welke maatregelen getroffen kunnen worden hebben zij een kaart met zones ontwikkeld. Per zone is aangegeven welke omvormer aan de norm voor de betreffende zone voldoet of met welke maatregelen aan de norm wordt voldaan.

Planspecifiek
Uit de informatiekaart met beschermingszones t.b.v. ontwikkeling zonneparken van ASTRON blijkt dat de zonneweide in de gele zone valt. In deze zones kunnen alleen zonneparken worden geplaatst met centrale omvormers die in een kooi van Faraday zijn geplaatst en voorzien zijn van AC/DC-filters op alle in- en uitgangen. Omvormers en oplossingen die aan deze norm voldoen zijn: SMA-Duitsland SHP 150-20, Ser. Nr 3007958018; Huawei-Nederland SUN2000-185KTL-H1, 6T 1999012238Y; Huawei-Duitsland SUN2000-185KTL-H1, 6T1979003687; SMA, type STP50-40; Huawei SUN2000-60KTL-HV-D1-001 en centrale omvormers die voldoen aan de norm EN55022-class B.

Uitvoerder van de zonneweide A28, Equans, heeft veel ervaring met het verzoek van ASTRON en voert vaak werkzaamheden voor dit bedrijf uit. De omvormers en bijbehorende maatregelen van de zonneweide A28 zullen voldoen aan de normen van ASTRON.

5.15 Werken langs de snelweg

Omdat het Plangebied in de invloedsfeer van de snelweg ligt, heeft de initiatiefnemer een vergunning nodig in het kader van de Wet beheer Rijkswaterstaatwerken (Wbr). Initiatiefnemer heeft hierover overlegd met Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat de Wbr-vergunning aangevraagd kan worden zodra de uitgewerkte ontwerptekeningen en de bouwplanning gereed zijn, met inbegrip van de volgende aandachtspunten:

- *aan de buitenranden van het perceel aan de oostzijde moet een minimale buffer van 5 m obstakelvrij worden aangehouden. Dit moeten worden aangegeven op de tekening;*
- *met betrekking tot de gronddam nabij het toegangshek en het inkoopstation is aangegeven dat hierin een duiker (PVC 315 mm) van RWS ligt. Deze mag niet beschadigd worden bij het aanbrengen van het hek of het inkoopstation;*
- *voor de AC-bekabeling, die de rijen zonnepanelen verbindt met het transformatorstation, geldt dat de insteek van de sleuf voor de kabelgoot minimaal 1,5 m uit de insteek van de sloot moet liggen. De diepteligging van de kabel is vastgesteld op minimaal 0,80 m.*
- *tot slot moeten er voorafgaand aan de uitvoering afspraken worden gemaakt over het beheer van de sloot en de toegang tot het terrein.*

5.16 Conclusie toets van de omgevingsaspecten

Uit het bovenstaande blijkt dat er geen belemmeringen zijn in het kader van milieuhinder, geur archeologie, bodem, ecologie, water, luchtkwaliteit, externe veiligheid, lichtweerkaatsing, elektromagnetische straling, radioastronomie en kabels en leidingen om medewerking te verlenen aan Zonnewei A28.

6 ECONOMISCHE EN MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID

6.1 Economische uitvoerbaarheid

In de Wet ruimtelijke ordening is de Grondexploitatiewet opgenomen. De Grondexploitatiewet heeft als doelstelling een goede regeling te treffen voor het kostenverhaal en locatie-eisen bij particuliere grondexploitatie. Belangrijk daarbij is dat het stelsel rechtszekerheid biedt en partijen niet meer de kans krijgen het kostenverhaal te ontwijken. De regering wil meer transparantie, zeggenschap voor de consument en concurrentie. Ook streeft zij naar een regeling die recht doet aan de belangen van zowel gemeenten, als particuliere eigenaren en derde-belanghebbenden. In de wet blijft vrijwillige samenwerking voorop staan, in welke vorm dan ook, omdat gebleken is dat de gemeenten en particuliere eigenaren daar de voorkeur aan geven, maar sluit niet uit dat de gemeente bepaalde zaken kan afdwingen. Daarom is gekozen voor voortzetting van een gemengd stelsel voor grondexploitatie met zowel een privaatrechtelijk, als publiekrechtelijk spoor. Eén van de belangrijkste onderwerpen in de wet is het verplichtende karakter van kostenverhaal. Kostenverhaal is niet langer een bevoegdheid van de gemeente, maar een verplichting. Het verhalen van kosten kan de gemeente zowel op basis van de publiekrechtelijke (via een exploitatieplan), als de privaatrechtelijke weg (via een overeenkomst). Een exploitatieplan is verplicht, tenzij het kostenverhaal anderszins (bijvoorbeeld door een overeenkomst) is verzekerd.

De kosten voor de ontwikkeling, de ruimtelijke onderbouwing en verdere stukken voor de aanvraag omgevingsvergunning worden door de aanvrager gedragen. De procedurekosten voor de omgevingsvergunning worden via de gemeentelijke legeskosten op de aanvrager verhaald. Tevens wordt er een anterieure overeenkomst gesloten tussen gemeente en initiatiefnemer waarin de kosten voor planschade zijn gewaarborgd. Hiermee zijn kosten en risico's verdeeld. Vanuit het plan vloeien geen overige kosten of risico's voort die voor rekening van de gemeente zijn. De economische uitvoerbaarheid van het plan is daarmee verzekerd.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Participatie

De provincie Drenthe heeft een 'Handreiking voor participatie bij zonne- en windparken in Drenthe' opgesteld. Deze handreiking geeft nadere informatie over de opzet van proces- en financiële participatie. De gemeente Assen heeft in haar beleid richtlijnen opgenomen voor participatie, waar ook bij de vergunningverlening op wordt getoetst:

Beleid gemeente Assen met betrekking tot participatie

Projecten waarin inwoners participeren hebben een grotere kans van slagen. Deze projecten lopen over het algemeen positiever en soepeler dan projecten waar geen lokale participatie is.

Bewoners kunnen verschillende rollen vervullen als het gaat om participatie bij grootschalige opwek van duurzame energie:

Voorspreken: spelregels meebepalen

Inspreken: reageren op plannen

Afnemen: stroom van een installatie afnemen

Deelnemen: financieel deelnemen in installatie

Initiatief nemen: zelf de installatie verwezenlijken

Het invloedgebied rondom een pilotlocatie is te verdelen in 3 cirkels:

1e cirkel: Omwonenden

2e cirkel: Acceptatiegebied
3e cirkel: Participatiegebied

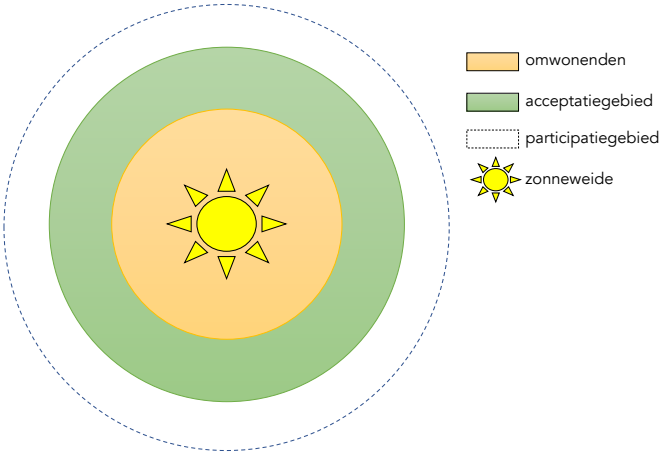
Per pilotproject wordt het invloedgebied in samenwerking met betrokkenen gedefinieerd.
De bewoners binnen de eerste cirkel hebben vanzelfsprekend een grotere betrokkenheid en zeggenschap (gemak en last) dan die in 2 en vervolgens 3. De mate van planparticipatie zal per project verschillen en wordt per project gedefinieerd.

3x lokaal
In Assen willen we inzetten op modellen met zoveel mogelijk lokaal rendement. We kiezen voor 3x lokaal. Dit principe wordt per concrete pilotlocatie verder uitgewerkt:
1. Lokaal opwekken: eigen parken in Assen
2. Lokaal gebruiken: stroom afnemen (via bewonerscollectief, energiecoöperatie, postcoderoos etc.)
3. Lokaal economisch en financieel voordeel: gebiedsfonds of profijtregeling, projectenregeling, lokaal werknemers maar ook via aandelen/ obligaties (er kunnen risico's kleven aan financiële participatievormen; dit wordt per project in beeld gebracht en voor aanvang helder gecommuniceerd).

Omgevingsraad
We stellen een omgevingsraad in; een onafhankelijk adviesorgaan voor de gemeente met betrekking tot grootschalige opwek van duurzame energie. Het betreft een algemeen adviesorgaan voor alle pilotlocaties in fase 1. Hierin kunnen bewoners van Assen deelnemen, vanuit diverse rollen. De omgevingsraad adviseert de gemeente over inrichting, ontwerp en lokaal rendement (3x lokaal) en betrekt per locatie vertegenwoordigers van direct omwonenden in hun advisering.

Procesparticipatie is de manier waarop de omgeving wordt betrokken bij de totstandkoming van de plannen. Financiële participatie gaat over de manier waarop de omgeving kan deelnemen aan de exploitatie van het project. De gemeente heeft in haar beleid een duidelijke lijn voor participatie vastgelegd, waarin deze beide vormen zijn uitgewerkt. Voor Zonneweide A28 Assen-West is een participatieplan opgesteld dat als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing is gevoegd. Hierin worden de proces- en financiële participatie beschreven, passend binnen het beleid van de gemeente.

Procesparticipatie: omgevingsdialoog:
De procesparticipatie is al gestart voorafgaand aan het indienen van de vergunningaanvraag. Voor het betrekken van de omgeving maken we onderscheid tussen de omwonenden, het acceptatiegebied en participatiegebied.

De **omwonenden** in de directe omgeving worden bepaald door de huishoudens of bedrijven die rechtstreeks zicht op het project hebben,

met een maximale afstand van 700 meter[1]. In dit geval betreft het vijf bedrijven, en geen huishoudens. Dat maakt de directe omgeving overzichtelijk. Hiermee zijn afspraken gemaakt over betrokkenheid bij het proces, en wensen en inbreng t.a.v. het ruimtelijk ontwerp.

De andere betrokkenen en belangstellenden betreft het **acceptatiegebied**. Dit zijn belangenorganisaties uit de omgeving met een link naar het onderwerp, en omwonenden uit de nabije omgeving die graag willen meedenken over de opzet van het project en het ontwerp. Hier hoort ook de Omgevingsraad bij. Ook verkennen we met hen de betrokkenheid bij de financiële participatie, vanuit de specifieke doelstelling van coöperatie GOED.

De coöperatie wil de opbrengsten ten goede laten komen aan huishoudens in Assen die kampen met stijgende energielasten en onvoldoende mogelijkheden hebben om daar iets aan te doen. Dit betreft het **participatiegebied**. Hierdoor worden de opbrengsten ingezet om bij te dragen aan de verlichting van energiearmoede. Het participatiegebied wordt begrensd door de mogelijkheden van de postcoderoos en wordt nog nader uitgewerkt om een zo groot mogelijk gebied in de gemeente te kunnen bestrijken.

Bij deze bijeenkomsten zijn ook leden van de **Omgevingsraad** uitgenodigd.

Bijeenkomsten en communicatie
De directe omgeving is in september 2021 voor het eerst geïnformeerd. Op dat moment werd ook de informatie over het project en het proces op de website www.cooperatiegoed.nl gepubliceerd en werden updates verstuurd via sociale media (twitter, facebook, instagram en linkedin). Vanaf dat moment kon eenieder kennisnemen voor ons voornemen en de mogelijkheden om hierbij betrokken te worden. Vanaf dat moment werd ook in de pers melding gemaakt van het project.

https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/14161376/zonneweide-bij-a28-assen-west-moet-energiearmoede-verlichten

15 oktober 2021:	bijeenkomst directe omwonenden (fysiek)
24 november 2021:	bijeenkomst acceptatiegebied en belangstellenden (online)
2 maart 2022:	bijeenkomst landschap en ecologie voor alle betrokkenen (online)
Najaar 2022:	informatiebijeenkomst gelijktijdig met de terinzagelegging

In deze bijeenkomsten is besproken welke wensen en zorgen er leven t.a.v. ontwerp, en hoe de financiële participatie is opgezet. Ook leden van de omgevingsraad waren bij de bijeenkomsten aanwezig. Van alle reeds gehouden bijeenkomsten zijn verslagen gemaakt. De uitkomsten waren positief, en de uitkomsten zijn verwerkt in ontwerp en projectopzet. Gedurende de vergunningaanvraag wordt nog minimaal één bijeenkomst georganiseerd, om mensen nader te informeren tijdens de terinzagelegging.

Financiële participatie: 100% lokaal eigendom
Nauw samenhangend met de procesparticipatie, is de financiële participatie: hoe kan de omgeving meedoen in de exploitatie van het project? De opzet van dit project is in dat opzicht vernieuwend en actueel. Door de stijgende energielasten is energiearmoede een prominent onderwerp op de maatschappelijke en politieke agenda geworden. Coöperatie GOED stelt zich ten doel de opbrengsten uit haar duurzame-energieprojecten in te zetten voor maatschappelijke doelen die voor de omgeving belangrijk zijn. Dat kan op verschillende manieren, afhankelijk van

[1] Deze afbakening wordt ook gehanteerd in jurisprudentie voor het bepalen van wie belanghebbende is, of voor wie een planschaderegeling geldt.

de omgeving en de samenwerking met lokale initiatieven. In Assen richt Coöperatie GOED zich op de verlichting van energiearmoede.

Wat is lokaal eigendom? Lokaal eigendom is een vorm van financiële participatie, waarbij het in ieder geval het economisch eigendom, en daarmee de zeggenschap en beschikking over de opbrengsten, in handen is van een lokale partij die (een deel van) de omgeving vertegenwoordigt, en de opbrengsten breed inzet voor lastenverlaging, verduurzaming of leefbaarheid. Andere vormen van financiële participatie, zoals crowdfunding of een obligatieregeling, kennen wel een inleg met risico en een rendement, maar geen zeggenschap of eigendom. Dit is dus geen lokaal eigendom (maar wel financiële participatie). Daarnaast is er de mogelijkheid van een lokaal fonds. Hier is dan van belang welk deel van de opbrengsten daadwerkelijk naar het fonds vloeien, wie over de inzet van dit fonds beslist, en waar de middelen aan besteed worden.

Bij de Zonneweide A28 zetten we in op 100% echt lokaal eigendom, met het economisch eigendom voor de lokale leden van de coöperatie, waarbij de gehele opbrengst ten goede komt aan de doelgroep die kampt met energiearmoede. Zo mogelijk leveren we de opgewekte stroom aan lokale partijen, dit wordt nog nader uitgewerkt. Daarmee wordt voldaan aan het principe van 3x lokaal.

In het participatieplan in de bijlage is de precieze projectopzet, financiering, risicoverdeling en samenwerking met lokale partijen verder uitgewerkt.

Planspecifiek
Met de opzet van de proces- en financiële participatie voldoet de initiatiefnemer aan de gestelde eisen in het Beleidskader Zonneparken.

Zienswijze
De ontwerp omgevingsvergunning ligt op basis van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht gedurende 6 weken ter inzage. Tijdens de termijn van terinzagelegging kan eenieder zowel mondeling als schriftelijk zijn zienswijzen over het plan naar voor brengen bij het college van burgemeester en wethouders.
De ontwerp omgevingsvergunning met alle bijlagen is digitaal raadpleegbaar via:

- de gemeentelijke website
- de website van de landelijke informatievoorziening voor ruimtelijke plannen: www.ruimtelijkeplannen.nl